

۹ اسفند ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی
 سه‌شنبه
 ۲۰ ربیع الاول ۱۳۹۸ هجری
 ۲۸ فوریه ۱۹۷۸ میلادی

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۹) اسفندماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- تقدیم لایحه « اعتبارات سالهای آینده طرح خانه‌های سازمانی گاردشاهنشاهی باستناد تبصره ۲ ماده ۲ قانون برنامه بودجه کشور » بوسیله تیمسار سبهد باقر کاتوزیان معاون وزارت جنگ .
- ۳- تقدیم سه لایحه : (۱) اصلاح بودجه پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارائی برای بودجه مصوب سال ۲۵۳۶ . (۲) آئین‌نامه تعیین میزان حق کسب یا پیشه با تجارت موضوع ماده ۱۸ قانون روابط موجر و مستاجر . (۳) هزینه‌های پیش‌بینی نشده سال جاری ، بوسیله آقای علی اصغر طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی .
- ۴- تقدیم لایحه « تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده‌اند » بوسیله آقای عبدالله منصور معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی .
- ۵- تقدیم لایحه « اصلاح پاره‌ای از مواد قانون ثبت احوال مصوب تیرماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی » بوسیله آقای علی نگیان معاون وزارت کشور .
- ۶- تصویب صورت جلسه‌های روز یکشنبه (۳۰) بهمن ماه و روز سه‌شنبه (۲) اسفند ماه ۲۵۳۶ .
- ۷- طرح گزارش یک شوری بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور .

جلسه ساعت نه‌صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

یاسینی - محمد جزایری - دکتر شیروانی .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
 (شرح زیر خوانده شد)

بانوان : اباضلی - اما آقایان : انتهاج سمعی - بابان - داودی - زاهدی - سلیلی - ضرابی .

آقایان : آستانه‌ای - آشوبیان - دکتر ابوالهدی -

۲- تقدیم لایحه « اعتبارات سالهای آینده طرح

اسفندیاری - اشرفی - دکتر الموتی - بنی احمد - بهبهانی - پارسا - پزشکی - پور بردبازی - تژده - جباری - حاتمی - دکتر خطیبی - خورشید - دانشمند - دهقان - ذوالفقاری - سعادت قدس‌نیا - سعیدی - شهبازی - صفری پور - طرخی - ابوالحسن عاملی - محمدی دشتکی - دکتر عدل - قریشی - ماحوزی - مافی - معتمدی - دکتر نصیری - نواب صفا -

خانه‌های سازمانی گاردشاهنشاهی باستناد تبصره ۲ ماده ۲ قانون برنامه بودجه کشور » بوسیله تیمسار سبهد باقر کاتوزیان معاون وزارت جنگ .

رئیس - وارد دستور میشود تیمسار کاتوزیان فرمایشی دارید بفرمائید .
 تیمسار سبهد کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) -

بالجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم به استناد تبصره ماده ۲۰ قانون برنامه و بودجه کشور اعتبارات سالهای آینده طرح خانه های سازمانی گارد شاهنشاهی را تقدیم می کنم و استدعای بررسی و تصویب آنرا دارم .

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۳- تقدیم سه لایحه : (۱) اصلاح بودجه پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارائی برای بودجه مصوب سال ۲۰۳۶ . (۲) آئین نامه تعیین میزان حق کسب یا پیشه با تجارت موضوع ماده ۱۸ قانون روابط موجر و مستاجر . (۳) هزینه های پیش بینی نشده سال جاری ، بوسیله آقای علی اصغر طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی .

رئیس - آقای طباطبائی فرمایشی دارید بفرمائید .

طباطبائی (معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی) - بالاجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم لایحه هزینه های پیش بینی نشده و اصلاح بودجه پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارائی و آئین نامه تعیین میزان حق کسب یا پیشه یا تجارت را تقدیم می کنم و تقاضای بررسی و تصویب آنرا دارم .

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۴- تقدیم لایحه «تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند» بوسیله آقای عبدالله منصور معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی .

رئیس - آقای منصور بفرمائید .

عبدالله منصور (معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی) - با کسب اجازه از مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی و جنابان نمایندگان محترم لایحه تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند را تقدیم می کنم و تقاضای تصویب آنرا دارم .

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۵- تقدیم لایحه «اصلاح پارهای از مواد قانون ثبت احوال مصوب تیرماه ۲۰۳۵ شاهنشاهی» بوسیله آقای علی نگهبان معاون وزارت کشور .

رئیس - آقای نگهبان فرمایشی دارید بفرمائید .
علی نگهبان (معاون وزارت کشور) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم لایحه اصلاح پارهای از مواد قانون ثبت احوال مصوب تیرماه ۲۰۳۵ شاهنشاهی را تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم .
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۶- تصویب صورت جلسه های روز یکشنبه (۳۰) بهمن ماه و روز سه شنبه (۲) اسفند ماه ۲۰۳۶ .

رئیس - صورت جلسه روزهای یکشنبه ۳۰ بهمن ماه و سه شنبه دوم اسفند ماه خدمت خانها و آقایان توزیع شده است نسبت به این دو صورت جلسه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) این دو صورت جلسه تصویب میشود .

۷- طرح گزارش یک شوری بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور .

رئیس - گزارش یک شوری بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور مطرح است قرائت میشود .
(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

قسمت اول - کلیات

۱- مقدمه
لایحه بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور روزیکشنبه ۱۶ بهمن ماه ۲۰۳۶ از طرف جناب آقای نخست وزیر به ساحت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم گردید . این لایحه از ده قسمت بشرح زیر تشکیل یافته است :

قسمت اول - ماده واحده و تبصره ها .

قسمت دوم - جداول خلاصه .

قسمت سوم - درآمد ها و سایر منابع تأمین اعتبار .

قسمت چهارم - اعتبارات دستگاهها و ردیفها برحسب برنامه و اعتبارات جاری دستگاهها برحسب مواد هزینه .

قسمت پنجم - اعتبارات جاری دستگاههای اجرائی محلی در استانها از محل درآمد عمومی برحسب برنامه و مواد هزینه .

قسمت ششم - توزیع اعتبارات جاری وزارت آموزش و پرورش و سازمانهای بهداشتی و بهزیستی در مناطق .

قسمت هفتم - اعتبارات طرحهای خاص ناحیه ای استانها .

قسمت هشتم - اعتبارات برحسب امور ، فصل و برنامه

قسمت نهم - عملکرد و بودجه شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت .

قسمت دهم - بودجه سایر مؤسسات .

پیوست های لایحه :
لایحه ۴ پیوست بشرح ذیل دارد :

پیوست شماره ۱ - بیانات نخست وزیر درباره وضع اقتصادی کشور و بودجه سال ۲۰۳۷ .
در این پیوست ارتباط کلی بودجه تقدیمی با وضع اقتصادی کشور ترسیم شده و هدفهای اقتصادی و اجتماعی

دولت برای سال آینده تشریح گردیده است .
چگونگی ارتباط آنها با اعتبارات مربوط نیز مورد بررسی دقیق قرار گرفت .

نسبت به حجم و کیفیت عملیات و ارتباط آنها باوظایف قانونی دستگاههای دولتی بحثهای جامعی بعمل آمد و در موارد مختلف پیشنهادهایی در جهت بهبود انجام کارها از طرف اعضای کمیسیون بودجه و سایر نمایندگان محترم مجلس شورای ملی به مسئولان ارائه گردید و براین اساس تغییرات ضروری در تبصره های اجرائی و ارقام اعتبارات داد شد . بطور کلی در امر رسیدگی به لایحه بودجه صرفاً به رشد ارقام در مقایسه با سالهای گذشته اکتفا نگردید ، بلکه چنانکه شایسته عصر رستاخیز است تحلیل جامع از عملیات دستگاهها و برنامه های مختلف براساس اولویتها و با در نظر گرفتن اصل «الاهم فالاهم» صورت گرفت و در هر مورد برای وصول به نتایج متقن علاوه بر اطلاعات مندرج در لایحه بودجه و پیوست های مربوط از دیگر اطلاعات و گزارشهای ارائه شده توسط مسئولین دستگاههای مختلف دولتی نیز استفاده بعمل آمده است .

۲- پیوست شماره ۳ - عملکرد و بودجه شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت :

در این پیوست وظایف ، برنامه ها و خلاصه پیش بینی درآمد و هزینه هر یک از شرکتهای دولتی ارائه شده است . مراجعه باین پیوست روشنگر مقاصد مترتب بر هزینه هائی است که دولت در چهارچوب عملیات شرکتهای بمصرف میرساند .

۳- پیوست شماره ۴ - اعتبار طرحهای عمرانی (سرمایه گذاری ثابت در سال ۲۰۳۷) :

در این پیوست طرحهای سرمایه گذاری ثابت دولت به تفکیک :

الف - طرح های کشوری .

ب - طرح های خاص ناحیه ای .

پ - طرح های منطقه ای .

باعتین اعتبار مربوط به هر یک از طرحها در داخل برنامه های مختلف نشان داده شده و بدین ترتیب جزئیات عملیات سرمایه گذاری ثابت دولت در سطح کشوری و یا استانی مشخص گردیده است .

۴- روش و چگونگی رسیدگی در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

لایحه ارجاع شده به کمیسیون وضائهم آن از تاریخ هفدهم بهمن ماه لغایت روز پنجشنبه چهارم اسفند ماه طی ۳۲ جلسه جمعاً به مدت ۲۱ ساعت براساس برنامه ای که قبلاً تهیه و توزیع شده بود ، با حضور وزراء ، معاونان پارلمانی وزارتخانه ها ، معاون سازمان برنامه و بودجه ، مدیران سازمانها و شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت و سایر مؤسسات ، مسئولین و کارشناسان سازمان برنامه و بودجه و سایر دستگاهها بادقت لازم مورد بررسی قرار گرفت . در این مدت علاوه بر اعضای کمیسیون بودجه اکثر نمایندگان محترم مجلس شورای ملی نیز حضور داشتند . در رسیدگیها تنها به مطالعه ارقام و اعداد اکتفا نگردید بلکه هدفها و عملیاتی که برای نیل به آنها در نظر گرفته شده و همچنین

باتوجه به توضیحاتی که گذشت ، اینک خلاصه خصوصیات بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور را که با تغییرات و اصلاحاتی مورد تصویب کمیسیون بودجه قرار گرفته است بشرح تغییرات و اصلاحات انجام شده در متن تبصره ها و عناوین و ارقام لایحه و طرح توصیه های مورد نظر کمیسیون باستحضار نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میرساند .

۲- ویژگیهای بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور
بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور با توجه به وظایف دولت در قالب امور عمومی ، دفاع ملی ، اجتماعی و اقتصادی تقسیم شده است هر یک از این امور نیز به نوبه خود به چند «فصل» و هر فصل به چند «برنامه» تقسیم و دستگاههای اجرائی این برنامه ها و اعتبارات مورد نیاز برای اجرای آنها چه بصورت جاری و چه بصورت سرمایه گذاری ثابت مشخص شده است . بودجه تقدیمی از مرحله بودجه برنامه ای فراتر رفته و در آن علاوه بر اهداف خرج هر کجا که مقدر بوده ابعاد عملیات نیز در ارتباط با اعتبارات درخواست شده ارائه گردیده است . به این ترتیب خصوصیت آینده نگری که در این بودجه بخوبی مشهود می باشد آنرا بصورت نظام توأم و هماهنگ برنامه ریزی و بودجه ریزی درآورده است .

۱- تحول در ارقام بودجه

بموجب لایحه تقدیمی پرداختهای بودجه کل کشور در سال ۲۰۳۷ در مقایسه با سال جاری معادل ۱۷ درصد افزایش یافته است.

نکته با اهمیت آنکه رشد اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت ۲۳ درصد است، که این نشانه سیاست صحیح در توزیع اعتبارات میان فعالیت‌های جاری و عملیات عمرانی است.

۲- عدم تمرکز

در اجرای سیاست عدم تمرکز که مورد توجه خاص دولت میباشد در بودجه سال ۲۰۳۷ سعی شده است که در اقصی نقاط کشور موجبات برخورداری مردم از مواهب و نمرات رشد و توسعه سریع اجتماعی و اقتصادی فراهم گردد. در این جهت اعتبارات جاری دستگاههای اجرایی محلی بصورت استانی تهیه و پیشنهاد شده است. بدین ترتیب اختیارات مقامات محلی را در تصمیم‌گیریها و اجرای برنامه‌ها بصورت وسیعی افزایش داده است. همچنین با افزایش اعتبار طرح‌های خاص ناحیه‌ای به میزان ۳۰/۸ میلیارد ریال که اجرای آنها از طریق مقامات محلی و انجمنهای ملی صورت میگیرد مشارکت مسئولین محلی گسترش یافته است.

بالاخره به منظور تفویض اختیارات بیشتر در حدود ۲۸/۸ میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های منطقه‌ای در نظر گرفته شده است که اجرای آنها در استانها از طریق دستگاههای اجرایی محلی صورت خواهد گرفت.

۳- اتکاء بیشتر بر درآمدهای غیر نفتی

با افزایش سهم درآمدهای غیر نفتی نسبت به کل درآمدهای دولت، از ۲۶ درصد در سال ۲۰۳۶ به ۳۲ درصد در سال ۲۰۳۷، دولت در جهت یک سیاست صحیح دیگر گام برداشته است که حای خوشوقتی بسیار دارد. و امید می‌رود در بودجه‌هایی که دولت تقدیم میکند سال به سال از وابستگی به درآمد حاصل از فروش نفت کاسته شود.

۴- صرفه جویی

در اجرای فرامین مبارک همایونی در تهیه و تنظیم بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور سیاست صرفه‌جویی با دقت هرچه بیشتر اعمال شده است. در واقع تدابیری که در جهت تجدید نظر در تشکیلات سازمانی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین حذف پست‌های سازمانی غیر ضروری اتخاذ گردیده موفقیت چشم‌گیری را در زمینه صرفه‌جویی نصیب دولت کرده است و از طرف دیگر

با سیاست کنترل هزینه‌های طرحهای عمرانی کوشش دولت بر آن است که از هر ریال خرج حداکثر بازدهی را بدست آورد.

۵- کسری بودجه

همانطوریکه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی استحضار دارند پرداختهای بودجه عمومی دولت در سال ۲۰۳۷ مبلغ ۱۴ میلیارد ریال بر دریافتی آن افزونی دارد. عبارت دیگر دولت در سال آینده معادل مبلغ فوق کسر بودجه خواهد داشت. در اینجا لازم به تذکر است که باید میان تعادل دریافتها و پرداختهای بودجه و تعادلهای اقتصادی قائل به تمایز شد. بطور کلی تعادل بودجه‌ای که در گذشته اهمیت داشت، با انتظارات و توقعات کنونی قابل انطباق نخواهد بود، زیرا امروزه بودجه بعنوان برنامه سالانه برای جوابگویی به نوسانات اقتصادی تهیه و مرحله اجرا درمیآید. آنچه که مهم است تعادل اقتصادی است که در جهت بهره‌گیری بهتر از منابع اقتصاد مورد توجه قرار میگیرد و این امر مهم در بودجه بررسی شده ملاحظه عمل بوده است. در هر صورت پیش‌بینی گردیده است که کسری اشاره شده در زمان اجرای بودجه از محل افزایش درآمدها و افزایش کارآئی دستگاههای اجرایی قابل تأمین خواهد بود.

قسمت دوم - شناخت بودجه رسیدگی شده

۱- دریافت‌های بودجه عمومی

دریافت‌های بودجه عمومی سال ۲۰۳۷ به مبلغ ۲۷۹۶ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. از این مبلغ معادل ۴۰۰ میلیارد ریال بصورت وام و ۱۴ میلیارد ریال بصورت درآمدهای اختصاصی خواهد بود.

درآمد نفت و گاز برای سال ۲۰۳۷ با توجه به ثبات قیمت نفت ۱۰۵۴۲ میلیارد ریال برآورد گردیده است که نسبت به رقم مشابه سال جاری ۷ درصد افزایش دارد. از رقم مذکور معادل ۴۳۹ میلیارد ریال سهم درآمد حاصل از فروش مستقیم نفت میباشد که در مقایسه با رقم مشابه سال جاری حدود ۶۴ درصد افزایش یافته است.

از درآمدهای غیر نفتی دولت معادل ۶۱۴ میلیارد ریال درآمدهای مالیاتی مربوط میشود که با ۶۶٪ افزایش نسبت به رقم مشابه سال قبل حدود ۷۲ درصد از درآمد های غیر نفتی را تشکیل میدهد.

۲- پرداختهای بودجه عمومی دولت

پرداختهای بودجه عمومی دولت در سال ۲۰۳۷ جمعاً به ۲۹۳۰/۹ میلیارد ریال بالغ میگردد که بر حسب امور بشروح زیر پیش‌بینی شده است:

۱- امور عمومی

پیش‌بینی نموده است که حدود ۳ درصد نسبت به رقم سال جاری افزایش دارد.

در برنامه آموزش عالی نیز که حدود ۱۹۴ هزار دانشجو را در برمیگیرد سطح اعتبارات معادل ۳ درصد افزایش یافته و رقم آن به ۱/۱۰ میلیارد ریال بالغ شده است. در برنامه‌های آموزش راهنمایی تحصیلی و آموزش متوسطه عمومی و جامع نیز افزایش قابل توجه بوده و به ترتیب معادل ۴، ۳۹ و ۳ درصد می‌باشد.

در زمینه تأمین رفاه اجتماعی دولت همچنان در سال ۲۰۳۷ برنامه‌های گسترده‌ای خواهد داشت، این اقدامات شامل گسترش بیمه های درمانی، از کارافتادگی، بازنشستگی و فوت و حمایت خانواده های بی‌سرپرست و فراهم آوردن تسهیلات رفاهی جهت کودکان بی‌سرپرست، معلولین جسمی نظیر نابینایان و ناشنوایان و معلولین روانی خواهد بود.

در مورد رفاه کودکان فعالیت مراکز نگهداری روزانه کودکان مادران شاغل و کودکان بی‌سرپرست توسعه خواهد یافت و تعداد زیادی مهد کودک، شیرخوارگاه شبانه‌روزی و اردوگاههای تفریحی و مراکز رفاه برای خانواده‌ها و کارگران ایجاد خواهد شد.

با توجه به مسئولیتی که دولت در تعمیم خدمات درمانی و بهداشتی برعهده گرفته و با توجه به برنامه دولت در بسط و گسترش کیفی و کمی این دسته از خدمات و اشاعه آنها، در بودجه سال آینده اعتباری معادل ۱۰۰ میلیارد ریال جهت بهداشت، درمان و تغذیه منظور شده است که این اعتبار حدود ۳ درصد نسبت به اعتبار سال جاری افزایش دارد.

علاوه بر اعتبار فوق، بعضی از مؤسسات عام‌المنفعه در امر درمان کشور بنحو شایسته‌ای مشارکت دارند و از محل منابع اختصاصی خود سهم بزرگی از خدمات درمانی و رفاهی کشور را تأمین مینمایند. از این میان جمعیت شیروخورشید سرخ ایران علاوه بر وظائف جاری و بین‌المللی خود پیشقدم و بنیانگذار خدمات درمانی و رفاهی در کشور میباشد که به شایستگی انجام داده و بموجب قانون واگذاری بیمارستانها، در بودجه سال ۲۰۳۷ کل کشور سهم بزرگی از خدمات درمانی و رفاهی کشور را عهده دار خواهد بود.

همچنین برای پوشش هزینه بیشتر بیمه‌ای و ارائه دیگر خدمات تأمین رفاهی در سال آینده اعتباری معادل ۱۶۲ میلیارد ریال برای تأمین رفاه اجتماعی منظور شده است که در مقایسه با اعتبار سال ۲۰۳۶ از افزایشی معادل ۸۸ درصد برخوردار بوده است.

در زمینه آموزش و پرورش دولت همچنان کوشش وسیع خود را با توجه به فرآیند تعلیمات اجباری، آموزش رایگان و بهبود کیفیت دانش آموزان دنبال خواهد کرد.

در برنامه آموزش و پرورش کودکان کستانی حدود ۵۰ هزار نفر، در برنامه آموزش ابتدائی ۵/۹ میلیون نفر، در دوره راهنمایی تحصیلی ۱/۷ میلیون سهم خواهند بود همچنین در برنامه آموزش فنی و تربیت حرفه‌ای کوشش دولت به تربیت افراد بیشتر ادامه خواهد یافت.

اعتبارات منظور شده برای امور عمومی در سال ۲۰۳۷ با در نظر گرفتن نیاز جامعه به گسترش خدمات دولت در این زمینه معادل ۱۹۴ میلیارد ریال برآورد شده است. امور عمومی گروه وسیعی از اقدامات و وظایف اصلی دولت را در برمیگیرد و پرداختهایی که در این زمینه بعمل میآید برای تأمین هزینه‌های وظایفی است که برای رسیدن به هدفهای مورد نظر بعهد دولت میباشد مانند اداره روابط خارجی، امور عمومی کشور، امور قضائی، ثبتی و موقوفات، امور مالی، امور نیروی کار، وضع قوانین و حفظ نظم و امنیت داخل کشور، اجرای سیاست داخلی، اطلاعات و ارتباطات جمعی و بالاخره ساختن نهادها و تأسیسات دولتی.

۲- امور دفاع ملی

کشور شاهنشاهی ایران پیوسته پشتیبان صلح و امنیت بوده و همواره در این راه گام برداشته است. معذک تا هنگامی که دنیائی کاملاً آرام و فارغ از هرگونه جنگ و ستیز بوجود نیاید و خلع سلاح عمومی تحقق نپذیرد، تجهیز نیروهای مسلح شاهنشاهی به مدرن‌ترین سلاحهای جنگی توأم با افزایش مهارتها و تخصصهای نظامی اجتناب‌ناپذیر است. با این هدفها و بمنظور حراست از نتایج پیشرفتهای همه جانبه ملی که بدنبال تلاشی عظیم و بی‌گبر دست آمده لازم است که بنیه دفاعی کشور در حد والائی تقویت گردد. بدین جهت در سال ۲۰۳۷ معادل ۷۰۰ میلیارد ریال برای امور دفاع ملی منظور گردیده است که معادل ۱۷ درصد بودجه کل کشور میباشد.

۳- امور اجتماعی

ضرورت هماهنگی و همگامی رفاه اجتماعی با توسعه اقتصادی موجب شده است که دولت با اختصاص مبلغ ۶۸۹ میلیارد ریال به این امور که از رشدی معادل ۲۶ درصد برخوردار است اقدامات گسترده‌ای در جهت نیل به هدف‌های اجتماعی معمول دارد.

در زمینه آموزش و پرورش دولت همچنان کوشش وسیع خود را با توجه به فرآیند تعلیمات اجباری، آموزش رایگان و بهبود کیفیت دانش آموزان دنبال خواهد کرد.

در برنامه آموزش و پرورش کودکان کستانی حدود ۵۰ هزار نفر، در برنامه آموزش ابتدائی ۵/۹ میلیون نفر، در دوره راهنمایی تحصیلی ۱/۷ میلیون سهم خواهند بود همچنین در برنامه آموزش فنی و تربیت حرفه‌ای کوشش دولت به تربیت افراد بیشتر ادامه خواهد یافت.

با توجه با اهمیت آموزش و پرورش نونهالان کشور، دولت معادل ۳۰۲ میلیارد ریال اعتبار برای این منظور

در زمینه تأمین مسکن باتوجه به نیاز روز افزون مردم بویژه در نواحی شهری، دولت کماکان برنامه‌هایی در مورد احداث خانه‌های سازمانی کارگران و کارمندان و خانه‌های ارزان قیمت در دست دارد. همچنین کمک‌های اعتباری برای تأمین مسکن افزایش خواهد یافت.

در بودجه سال آینده اعتباری معادل ۴۸/۵ میلیارد ریال که بیش از ۷ درصد از اعتبارات امور اجتماعی را تشکیل میدهد جهت تأمین مسکن منظور شده است.

افزایش روز افزون جمعیت شهری و رشد شهرگرانی که حاصل از توسعه اقتصادی کشور موجب شده است که مسائلی مانند تأمین آب آشامیدنی، جلوگیری از آلودگی هوا، بهبود عبور و مرور، ایجاد و توسعه شبکه‌های آب آشامیدنی و فاضلاب شهرها، تأسیسات حفاظتی و سایر تسهیلات شهری توجه بیشتری بعمل آید.

در بودجه تقدیمی برای اعتبارات مربوط به عمران شهرها و عمران و توسعه روستاها در سال آینده معادل ۴۳/۸ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است که نسبت به سال جاری حدود ۲۱ درصد افزایش خواهد داشت.

۴- امور اقتصادی

در بودجه سال ۲۵۳۷ اعتبارات امور اقتصادی با ۳۵ درصد افزایش نسبت به اعتبارات مصوب سال ۲۵۳۶ با اعتباری معادل ۱۲۰۶ میلیارد ریال بالاترین سهم را که عبارت از ۳۹ درصد اعتبارات بودجه عمومی است بخود اختصاص داده است. اعتبارات امور اقتصادی بنحو مطلوبی میان فصول مختلف از قبیل کشاورزی و منابع طبیعی، صنایع، منابع آب، برق، گاز، نفت، بازرگانی، حمل و نقل و ارتباطات، معادن، جهانگردی و پست و مخابرات توزیع شده است تا ضمن تأمین نیازهای فعلی کشور پاسخگوی نیازهای آینده نیز باشد.

در سال ۲۵۳۷ دولت در نظر دارد ضمن گسترش و تحکیم بنیان‌های صنعتی کشور از طریق تأکید بر سرمایه‌گذاری در صنایع سنگین و اساسی اقدامات خود را در جهت توسعه تکنولوژی خود کفا و بومی ملی با قاطعیت ادامه دهد. تا بطور روز افزون صادرات کالاهای صنعتی و فرآورده‌های دیگر و خدمات، از نظر تأمین درآمد و ارز جایگزین درآمد نفت شود.

در سال ۲۵۳۷ توسعه صنایع فولاد و نس، پتروشیمی، صنایع الکتریکی و الکترونیکی، پالایشگاهها، صنایع مکانیکی، ماشین‌سازی، چوب و کاغذ، مصالح ساختمانی و مانند آن در برنامه دولت قرار گرفته است.

اعتباری که به فصل صنایع اختصاص داده شده معادل ۱۳۸/۴ میلیارد ریال است که نسبت به سال ۲۵۳۶

حدود ۵ درصد افزایش دارد و ۱۲ درصد اعتبارات امور اقتصادی را تشکیل میدهد.

برای توسعه معادن و برنامه‌های مربوط به آن در سال آینده حدود ۲۶/۴ میلیارد ریال اختصاص یافته است که از رشدی معادل ۷ درصد برخوردار است.

در زمینه نفت برنامه‌های دولت بطور عمده مربوط به برنامه‌های اکتشاف و استخراج و مخصوصاً تزریق گاز به چاهها برای افزایش بهره دهی میدانهای نفتی، تکمیل پالایشگاههای تبریز و اصفهان و شروع ساختمان پالایشگاه هفتم و ازدیاد ظرفیت پالایشگاه شیراز و کارخانه‌های روغن سازی آبادان و تهران و ادامه عملیات احداث خطوط لوله بمنظور انتقال و پخش نفت و فرآورده‌های آن است. در مورد گاز علاوه بر ادامه عملیات تکمیلی شاه لوله گاز ایران، گاز رسانی قشم به بندرعباس و سرشمه و گازرسانی سرخس به نکا و شروع عملیات اجرای شاه لوله دوم گاز در برنامه سال قرار دارد.

در سال ۲۵۳۷ برای اکتشاف و استخراج و پالایش و انتقال و پخش نفت علاوه بر سرمایه‌گذاریهایی که از محل درآمدهای شرکت ملی نفت ایران بعمل خواهد آمد معادل ۲۰۰/۹ میلیارد ریال نیز از بودجه عمومی دولت باین منظور اختصاص داده شده که بالاترین سهم آن مربوط به اکتشاف و استخراج خواهد بود.

در بودجه تقدیمی سال ۲۵۳۷ بخش کشاورزی نیز مورد تأکید خاص قرار گرفته است. اقدامات تقویتی دولت برای تشویق سرمایه‌گذاری بیشتر در کشاورزی از قبیل وامهای کم بهره، کمک‌های بلاعوض، تضمین حداقل قیمت خرید پاره‌ای از محصولات کشاورزی ادامه خواهد یافت تا مقدمات حرکت در جهت یک برنامه دراز مدت خود کفائی نسبی در محصولات عمده و حیاتی کشاورزی فراهم شود. ضمناً ایجاد تعادل بیشتر در رابطه

مبادله بین بخش کشاورزی و سایر بخشهای تولیدی و رابطه قیمت‌های داخلی این محصولات و قیمت‌های وارداتی آن مورد توجه خاص دولت خواهد بود. اعتبارات منظور شده برای فصل کشاورزی و منابع طبیعی معادل ۱۰۵/۵ میلیارد ریال است که بیش از ۱۱ درصد اعتبارات امور اقتصادی را بخود اختصاص داده است. در این فصل معادل

۲۸/۵ میلیارد ریال برای برنامه اعتبارات کشاورزی و دامپروری منظور شده است که منابع مالی لازم را در اختیار کشاورزان قرار میدهد. برنامه توسعه شرکت‌های تعاونی و سهامی زراعی نیز همچنان مورد توجه خاص دولت بوده و

اعطای وام به بخش خصوصی بمنظور مشارکت در اقدامات یاد شده و سایر اقدامات مشابه جمعاً معادل ۴ میلیارد ریال میباشد.

۵- سایر پرداخت‌ها

در بودجه سال ۲۵۳۷ اعتباری معادل ۲۹۶/۵ میلیارد ریال برای باز پرداخت وامهای داخلی و خارجی، هزینه‌های متفرقه، پرداخت بهره و کارمزد وامها و پرداخت دیون دولت و همچنین سرمایه‌گذاری در خارج و پرداخت وام و کمک به کشورها و مؤسسات خارجی تخصیص داده شده است.

۳- بودجه شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت

این شرکتها و مؤسسات برای حفظ و حمایت گروه‌های مختلف تولید کننده و مصرف کننده، اداره امور مؤسسات اعتباری و تخصصی، ارشاد بخش خصوصی و اداره واحدهای تولیدی بزرگ که بخش خصوصی توانائی یا انگیزه کافی برای سرمایه‌گذاری در آنها را ندارند، ایجاد شده‌اند. حجم عملیات و تعداد این شرکتها و مؤسسات دولتی باتوجه به گسترش عملیات دولت و سرمایه‌گذاریهای عمده‌ای که در رشته‌های مختلف صورت گرفته است رو با افزایش میباشد.

تعدادی از این شرکتها و مؤسسات بدلیل وظایفی که در جهت تأمین هدفهای فوق و رفاه عمومی و اجرای طرحهای سرمایه‌گذاری بهعهده دارند مبالغ عمده ای از بودجه عمومی دولت را دریافت میکنند که سهم عمده‌ای از آن صرف فعالیت‌های اقتصادی میگردد و در حقیقت مزید بر اعتباراتی است که در بخش امور اقتصادی منظور شده است.

بودجه شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت در سال ۲۵۳۷ با ۳۱ درصد رشد به ۳۶۹۴۹۶۶ ریال بالغ خواهد شد.

جمع درآمدهای شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت در سال آینده ۳۴۸۰/۹ میلیارد ریال پیش بینی شده است. در سال ۲۵۳۷ مبلغ ۸۷۱/۶ میلیارد ریال جهت اجرای طرحهای سرمایه‌گذاری از محل درآمد عمومی دولت به شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته بدولت پرداخت خواهد شد.

۴- بودجه سایر مؤسسات

«سایر مؤسسات» غالباً از مؤسسات عام المنفعه عمومی تشکیل میشوند و شامل مؤسساتی هستند که خدمات آنها بیشتر جنبه آموزشی درمانی، خیریه، و کمک

تخصیص اعتباری معادل ۱۲/۶ میلیارد ریال بدین منظور موجبات گسترش فعالیت‌های شرکت‌های مزبور را فراهم خواهد کرد.

در بودجه تقدیمی تأمین آب مورد توجه خاص قرار گرفته است. علاوه بر تکمیل یا ادامه عملیات ساختمانی سد هائی چون رضا شاه کبیر، میناب، طالقان، قشلاق سدهای مخزنی پیشین و باهو کلات، جیرفت و لار، ایجاد شبکه‌های آبیاری و آب رسانی و تولید برق آبی و برنامه‌های نظارت بر امور آب نیز منظور شده است و مطالعاتی در جریان است که حداکثر استفاده از آب موجود صورت گیرد و از طریق احیاء و استفاده مجدد از آبهای مصرف شده زیر بنای لازم برای توسعه برنامه‌های کشاورزی، صنعتی و مصارف شهری و روستائی بوجود آید.

در بودجه سال ۲۵۳۷ برای تأمین آب کشاورزی، صنعتی و آشامیدنی اعتباری معادل ۷۴/۸ میلیارد ریال برای فصل منابع آب و توسعه آن در نظر گرفته شده است که بیش از ۳۱ درصد افزایش داشته و حدود ۶ درصد اعتبارات امور اقتصادی را بخود اختصاص داده است. اعتبارات مربوط به ایجاد شبکه‌های آبیاری معادل ۲۶/۶ میلیارد ریال معادل ۳۵/۵ درصد از اعتبارات فصل منابع آب را تشکیل خواهد داد.

در بودجه سال ۲۵۳۷ باتوجه به اهمیت روز افزون برق در صنایع و کشاورزی و نیز افزایش مصارف خانگی و تجاری مبلغ ۳۱۲/۲ میلیارد ریال به فصل برق که نیروی انسانی را هم در بر میگیرد اختصاص داده شده است که حدود ۲۶ درصد اعتبارات امور اقتصادی را تشکیل داده و در مقایسه با سال جاری حدود ۶۴ درصد افزایش خواهد داشت.

در بودجه تقدیمی برای توسعه شاهراهها، راههای اصلی و فرعی، توسعه بنادر و ساختمان و توسعه راه‌آهن و فرودگاههای کشور سهم قابل ملاحظه‌ای از اعتبارات در نظر گرفته شده است جمع اعتبارات این فصل معادل ۳۳۸/۵ میلیارد ریال است که ۲۰ درصد از اعتبارات امور اقتصادی را تشکیل میدهد و نسبت به اعتبارات سال جاری بیش از ۸۰ درصد افزایش دارد.

اعتبار منظور شده برای فصل پست و مخابرات برای سال ۲۵۳۷ معادل ۴۰/۹ میلیارد ریال است که ۳/۴ درصد از اعتبارات امور اقتصادی را تشکیل میدهد.

همچنین معادل ۶۴ میلیارد ریال برای فصل بازرگانی و خصوصاً برای کمک به مابه‌التفاوت قیمت مواد غذایی و کالاهای اساسی پیش بینی شده است. اعتبار مقرر برای احداث هتلها و سایر تأسیسات جهانگردی و از جمله

انجام خواهد شد. وزارت امور اقتصادی و دارایی اعتبارات طرح مربوط را مستقیماً در اختیار دستگاه اجرائی قرار خواهد داد.

تبصره ۷- مفاد تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور در سال ۲۵۳۷ نیز قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۸- توزیع اعتبارات برنامه ساختمان توسعه راههای روستائی (۴۰۹۱۵۰۰۰) زیر ردیف ۱۴۸۰۰۰ (وزارت راه و ترابری) منظور در قسمت چهارم این قانون بین استانها بنا به پیشنهاد وزارت راه و ترابری و تصویب هیئت وزیران خواهد بود. این اعتبار طبق مقررات طرحهای خاص تأمینی منحصراً برای ایجاد و توسعه راههای روستائی بر اساس ضوابط و معیارهایی که از طرف وزارت مذکور تعیین میشود بمصرف خواهد رسید.

تبصره ۹- مانده اعتبارات مصرف نشده سال ۲۵۳۶ طرحهای خاص ناحیه ای تا آخر شهریورماه ۲۵۳۷ قابل مصرف خواهد بود.

تبصره ۱۰- اجازه داده میشود تعهدات پرداخت نشده طرحهای عمرانی برنامه پنجم از محل اعتبار سال ۲۵۳۷ طرح **تبصره ۱۱-** مهلت مقرر در بند ج تبصره ۸ قانون بودجه اصلاحی ۲۵۳۳ و قانون بودجه سال ۲۵۳۴ کل کشور تا پایان سال ۲۵۳۷ تمدید میشود.

از اول سال ۲۵۳۷ وظایف هیئت حسابرسی مذکور در ماده ۶ قانون برنامه عمرانی پنجم کشور مصوب ۲۵۳۱/۱۲/۵ بعهد وزارت امور اقتصادی و دارائی واگذار میشود.

تنظیم و تکمیل اسناد ناقص و ممیزی و حسابرسی حساب های برنامه های عمرانی گذشته تا پایان برنامه عمرانی چهارم کشور که تا تاریخ تصویب این قانون تسویه نشده است طبق ضوابطی خواهد بود که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه بتصویب هیئت وزیران میرسد.

تبصره ۱۲- به دولت اجازه داده میشود که علاوه بر اعتبارات سرمایه گذاری ثابت منظور در این قانون جمعاً تا مبلغ یکصد و هشتاد و هفت میلیارد ریال بشرح زیر:

الف- در اجرای سیاست مسکن جمعاً تا مبلغ نود میلیارد ریال.

ب- برای تأمین نیاز اعتباری بانکهای تخصصی صنعتی و نیز پاره ای از کارهای عمرانی ضرور نظیر راه، راه آهن، بندر، کشاورزی، صنایع و امور فرهنگی و آموزشی جمعاً تا مبلغ نود و هفت میلیارد ریال.

بنا به پیشنهاد دستگاههای اجرائی مربوط با تأیید سازمان برنامه و بودجه و پس از تصویب نخست وزیر در قالب موافقتنامه های طرحهای در دست اجرا و جدید

از محل درآمد عمومی بمصرف برساند و نتیجه بکمسیونهای برنامه مجلسین گزارش شود.

تبصره ۱۳- به دولت اجازه داده میشود مبلغ دو میلیارد و شش میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال هزینه های مورد نیاز حزب رستاخیز ملت ایران را از درآمد عمومی کشور تأمین و بصورت کمک پرداخت نماید.

مصارف اعتبارات مزبور بر ابر اساسنامه حزب و بنا به پیشنهاد دبیر کل و تصویب هیئت اجرائی و طبق ضوابطی که بتصویب هیئت اجرائی میرسد خواهد بود.

تبصره ۱۴- استفاده از اعتبار منظور در ردیف ۵۰۳۰۱۸ قسمت چهارم این قانون و مانده استفاده نشده اعتبار موضوع تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور طبق آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه که حداکثر تا آخر فروردین ماه ۲۵۳۷ تقدیم خواهد شد به تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی خواهد رسید.

تبصره ۱۵- اجازه داده میشود اعتبارات جاری ردیفهای ۱۰۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ منظور در قسمت چهارم این قانون بر تئیبی که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید بمصرف و به هزینه قطعی منظور گردد.

تبصره ۱۶- اعتبار منظور در فصل هزینه های پرسنلی ردیف ۹۹۹۸ قسمت ششم این قانون برای اجراء طرح کارانه طبق آئین نامه ای که بنا به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، قابل مصرف میباشد.

تبصره ۱۷- بوزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود اعتبارات مربوط به آموزش رایگان و اجرای طرح کارانه منظور در ردیف ۹۹۹۸ و اعتبار مربوط به تربیت معلم، سپاه دانش و توسعه برنامه ها موضوع ردیف ۹۹۹۹ قسمت ششم این قانون را در سال ۲۵۳۷ بر حسب نیازمندیهای هر یک از مناطق آموزش و پرورش و اعتبار مربوط به بهبود تغذیه دانش آموزان منظور در ردیف ۹۹۹۸ قسمت ششم این قانون را حسب نیازمندیهای هر یک از استانها به تفکیک برنامه ها و فصول بصورت کمک توزیع کند.

توزیع اعتبار مذکور در هر صورت در همان سال باید با اطلاع سازمان برنامه و بودجه و کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی برسد.

تبصره ۱۸- مهلت مقرر در ماده ۱۰ قانون انحلال سازمان تربیت بدنی ایران و واگذاری وظایف آن مصوب شهریورماه ۲۵۳۶ تا پایان استفاده ۲۵۳۷ تمدید میگردد.

تبصره ۱۹- الف - عبارت «از بودجه های سال ۲۵۳۶» مذکور در ماده ۱۴ قانون تغییر نام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به وزارت کشاورزی و عمران روستائی و تجدید سازمان کشاورزی کشور مصوب ۲۵۳۶/۳/۲۵ به عبارت «بودجه های سال ۲۵۳۷» اصلاح میشود.

ب- سازمان برنامه و بودجه اجازه داده میشود در هر یک از استانها که سازمان گسترش کشاورزی و عمران روستائی موضوع ماده ۸ قانون مذکور در بند الف تشکیل شود اعتبارات لازم را به پیشنهاد وزارت کشاورزی و عمران روستائی از اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ دستگاههای تابع وزارت نامبرده کسرویه تفکیک برنامه به بودجه سازمان گسترش کشاورزی و عمران روستائی اختصاص دهد.

تبصره ۲۰- به سازمان برنامه و بودجه اجازه داده میشود اعتبارات مربوط به اجراء وظایف مندرج در بند (ج) ماده ۸ قانون تغییر نام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بوزارت کشاورزی و عمران روستائی و تجدید سازمان کشاورزی کشور مصوب خرداد ماه سال ۲۵۳۶ را از اعتبارات سال ۲۵۳۷ ادارات تابعه وزارت کشاورزی و عمران روستائی در استانها (ادارات کل تعاون و امور روستاها) کسر و برای استفاده در استان مربوط باعتبارات برنامه هماغهنگی امور تعاون و وزارت بازرگانی اضافه نماید.

تبصره ۲۱- الف - ترتیب استفاده از اعتبار ردیف های ۵۰۲۰۱۱ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ب- نقل و انتقال اعتبارات ردیف های ۵۰۲۰۰۷ و ۵۰۲۰۱۰ و ۵۰۲۰۱۱ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون بنحو مقرر در بند (الف) این تبصره مجاز است.

تبصره ۲۲- اجازه داده میشود:

الف - از محل اعتبار ردیفهای ۵۰۲۰۰۷ و ۵۰۲۰۱۰ و ۵۰۲۰۱۱ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون مبلغ مورد نیاز سازمانهای منطقه ای، بهداری و بهداشتی را برای مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری وزارت بهداری و بهداشتی که به سازمانهای نامبرده منتقل شده اند.

ب- از محل اعتبار ردیفهای ۵۰۲۰۰۷ و ۵۰۲۰۱۱ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون مبلغ مورد نیاز مناطق آموزش و پرورش.

پ- از محل اعتبار ردیفهای ۵۰۲۰۱۱ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳

۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون مبلغ مورد نیاز شرکت سهامی راه آهن ایران.

بعیضی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه تعیین میشود با رعایت مقررات و ضوابط مربوط به استفاده از اعتبار ردیفهای مزبور در اختیار دستگاههای مذکور گذارده شود.

و جوی که بموجب این تبصره در اختیار این دستگاهها قرار میگردد منحصراً برای پرداخت هزینه های مربوط به ردیفهای فوق الذکر قابل استفاده میباشد و مانده مصرف نشده باید به خزانه برگشت داده شود.

تبصره ۲۳- اجازه داده میشود آن قسمت از اعتبارات ردیفهای ۵۰۲۰۰۷ و ۵۰۲۰۱۲ و ۵۰۲۰۱۳ قسمت چهارم این قانون در مورد کارمنداتی که در اجرای قانون واگذاری بیمارستانهای وزارت بهداری مصوب خرداد ماه ۲۵۳۰ به جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران و جمعیت ملی مبارزه با جذام منتقل شده اند بعنوان «اعانه» و به میزانی که از طرف سازمان برنامه و بودجه تعیین میشود در اختیار جمعیت های مزبور قرار گیرد.

تبصره ۲۴- اعتبار منظور ضمن ردیف ۵۰۳۰۲ قسمت چهارم این قانون طبق مفاد تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور در سال ۲۵۳۷ قابل مصرف خواهد بود.

تبصره ۲۵- مبلغ مذکور در تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور به هشتصد و پنجاه میلیون ریال افزایش داده میشود و مدت اجرای آن تا پایان سال ۲۵۳۷ تمدید میشود. ضوابط اجرائی این تبصره به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲۶- اجازه داده میشود تا مبلغ یکصد و هفتاد و دو میلیون و یکصد و بیست و سه هزار و سیصد و دو (۲۰۲۳۳۱۷۲۳۳) ریال مانده اصل وام پرداختی از محل اعتبارات برنامه های عمرانی گذشته به شرکت سهامی قند نسا بنا به پیشنهاد وزارت چنگ و تصویب شورای اقتصاد بتوان افزایش سرمایه سازمان تعاون مصرف کادرنیروهای مسلح شاهنشاهی در شرکت مذکور منظور شود.

تبصره ۲۷- به وزارت امور اقتصادی و دارائی اجازه داده میشود بدهیهای مربوط به مالیات بر درآمد سهام سالهای گذشته تا پایان سال ۲۵۳۶ سازمان تعاون مصرف کادرنیروهای مسلح شاهنشاهی در شرکتها وابسته را جمعاً و خرداً بمصرف واریز نماید.

تبصره ۲۸- اجازه داده میشود وجوه مصرف شده در سال ۲۵۳۶ از محل اعتبارات موضوع تبصره ۷ قانون

بودجه اصلاحی سال ۲۰۳۲ و بودجه سال ۲۰۳۴ و تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور با رعایت قوانین و مقررات بحساب قطعی منظور گردد.

تبصره ۲۹ - اجازه داده میشود مبلغ نود میلیون (۹۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال وام پرداخت شده به شرکت سهامی آب مشروب رضائیه از محل اعتبارات برنامه های عمرانی گذشته بعنوان افزایش سرمایه دولت در شرکت مذکور منظور شود.

تبصره ۳۰ - مفاد تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور در سال ۲۰۳۲ نیز قابل اجراء است.

تبصره ۳۱ - اجازه داده میشود تأسیسات زیربنائی و سایر تأسیسات عمومی که در جزیره کیش ایجاد شده است بترتیبی که هیئت وزیران تعیین خواهد کرد ارزیابی و بهای آن نسبت به مبالغی که از محل اعتبارات طرحهای عمرانی پرداخت شده به حسابهای مربوط منظور و مازاد آن بنا برخواست دستگاه اجرایی مربوط به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی و موافقت هیئت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین و پرداخت شود.

تبصره ۳۲ - به وزارت جنگ اجازه داده میشود:

الف - از محل باقیمانده اعتبارات موضوع تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور:

۱ - مبلغ یک میلیارد و سیصد و نود و شش میلیون و یکصد و پنجاه و یک هزار و هشتصد و بیست و پنج (۱.۳۹۶.۱۵۱.۸۲۵) ریال برای ایجاد خانه های سازمانی و بیمارستانها و تعمیرات اساسی ساختمانهای وزارت جنگ تا آخر سال ۲۰۳۲ تعهد و پرداخت نماید.

۲ - مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای احداث تأسیسات مورد لزوم در اختیار ژاندارمری کشور شاهنشاهی قرار دهد که تا پایان سال ۲۰۳۲ مورد استفاده قرار گیرد.

ب - مبلغ یک میلیارد و سیصد و چهار میلیون و هشتصد و پنجاه و هشت هزار و چهار صد و سی و سه (۱.۳۰۸.۵۸۴.۱۳) ریال از مانده درآمدهای اختصاصی سال ۲۰۳۵ خود را تا پایان سال ۲۰۳۲ برای تقویت بینه دفاعی کشور اختصاص داده و بمصرف برساند.

پ - باقی مانده اعتبارات بودجه جاری سال ۲۰۳۲ و همچنین وجوه حاصل از واریز پیش پرداخت های بودجه جاری سال ۲۰۳۵ خود را برای تأمین کشور اعتبار تقویت بینه دفاعی کشور و خرید و با احداث خانه های سازمانی و سایر نیازمندیها تا پایان سال ۲۰۳۲ اختصاص داده و بمصرف برساند.

تبصره ۳۳ - مهلت مقرر در بند (ج) تبصره ۵۳ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور تا پایان سال ۲۰۳۲ تمدید میشود.

تبصره ۳۴ - بودجه مصوب سال ۲۰۳۲ وزارت جنگ از محل اعتبارات جاری از مبلغ پانصد و پنجاه و پنج میلیارد و ششصد و نود و پنج میلیون و نهصد و بیست و پنج هزار (۵۶۸.۳۱۸.۹۲۵/۰۰۰) ریال افزایش مییابد و اجازه داده میشود مابه التفاوت از محل درآمد عمومی پرداخت گردد.

تبصره ۳۵ - خریدها و مصارفی که از محل اعتبارات ماده ۱۲ بودجه وزارت جنگ برای تقویت بینه دفاعی کشور صورت میگیرد و همچنین مصرف اعتبارات ساختمانی مربوط به تقویت بینه دفاعی کشور مشمول مقررات مذکور در قانون تحصیل وام یا اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور مصوب هفتم آبان ماه ۲۰۳۲ خواهد بود.

تبصره ۳۶ - باتوجه به مفاد قانون اجازه پرداخت هزینه های اضافی عملیات نظامی فوق العاده نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب سال ۲۰۳۲ اجازه داده میشود هزینه های سالهای ۲۰۳۴ لغایت ۲۰۳۶ که اعتبار آن براساس قانون مذکور به تصویب هیئت وزیران رسیده است با رعایت سایر مقررات مربوط به حساب قطعی منظور گردد.

تبصره ۳۷ - اجازه داده میشود درآمدهای خاصی که از طریق اجراء قراردادهای پایا پای مربوط به تقویت بینه دفاعی کشور بدست میآید بحساب مخصوصی در خزانه داریکل واریز گردد و بنا به درخواست وزارت جنگ بحساب ویا حسابهای جداگانه وزارت مذکور منتقل شود و طبق مقررات حاکم بر اعتبارات تقویت بینه دفاعی کشور مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۳۸ - مفاد تبصره ۵۸ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ در سال ۲۰۳۲ نیز قابل اجراء است.

تبصره ۳۹ - اجازه داده میشود تا مبلغ چهارصد و بیست میلیون (۴۲۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال وام دریافتی دانشگاه پهلوی از آستان قدس رضوی در سال ۲۰۳۵ که صرف هزینه های سرمایه گذاری ثابت شده است بمسجح اعتبار سرمایه گذاری ثابت سال ۲۰۳۲ طرح ساختمان و تجهیز دانشگاه پهلوی اضافه شود و اسناد هزینه های مربوط بحساب قطعی منظور گردد.

تبصره ۴۰ - کاهش یا افزایش اعتبارات مربوط

به برق روستائی در شرکتها و سازمانهای تابعه وزارت نیرو با توجه به اولویتها و براساس تعداد و جمعیت روستاهای هر منطقه به پیشنهاد وزارت نیرو و تصویب شورای اقتصاد مجاز خواهد بود بدون اینکه در مجموع اعتبارات برنامه برق روستائی در سال ۲۰۳۲ کاهش حاصل شود.

تبصره هائی که تا ملغی نشده بقوت خود باقی است

تبصره ۴۱ - به وزارت امور اقتصادی و دارائی اجازه داده میشود برای عبور و ساطنقلیه از شاهراهها (اتوبان) عوارض عبور دریافت کند. میزان عوارض مذکور و نحوه وصول آن با تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

تبصره ۴۲ - اجازه داده میشود حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی متعلق بکالاهائی که مؤسسات خیریه و عام المنفعه (که فهرست آنها به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیئت وزیران میرسد) برای فعالیتهای اصلی خود وارد میکنند جمعا و جرحه محسوب و واریز گردد.

تبصره ۴۳ - هینده نور در ماده ۲۰ قانون محاسبات عمومی در مورد معاملات رایج با حسابهای اجرایی محلی دریافتیها را در صورت لزوم در حساب محلی کشور بصورت اعتباری منظور نماید.

تبصره ۴۴ - بندهای (ج) و (د) از ماده ۲۰ قانون محاسبات عمومی در مورد محاسبات محلی در صورت لزوم در حساب محلی کشور بصورت اعتباری منظور نماید.

تبصره ۴۵ - بندهای (ج) و (د) از ماده ۲۰ قانون محاسبات عمومی در مورد محاسبات محلی در صورت لزوم در حساب محلی کشور بصورت اعتباری منظور نماید.

تبصره ۴۶ - دولت مجاز است معادل سه درصد سهم دولت موضوع ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی اوراق قرضه در اختیار صندوق تأمین اجتماعی قرار دهد.

تبصره ۴۷ - سرمایه گذاری و مشارکت از محل وجوه صندوق تأمین اجتماعی مشمول احکام مربوط به سرمایه گذاری و مشارکت از محل وجوه دولتی نمیشد. اسلینامه شرکتی که بمنظور سرمایه گذاری از محل این وجوه تشکیل میگردد به پیشنهاد وزارت بهداشت و بهزیستی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

تبصره ۴۸ - مفاد تبصره ۲۱ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور مادام که ملغی نشده بقوت خود باقی است.

تبصره ۴۹ - مفاد تبصره ۱۹ قانون بودجه اصلاحی

به بصره ۴ - دستگاههای اجرایی طرحهای خاص ناحیه ای در هر استان از طرف استاندار تعیین میشوند و اعتبارات مربوط به برنامه هائی که در بودجه های مصوب تحت این عنوان منظور میشود از طریق استاندار بر حسب هر برنامه به دستگاههای اجرایی مزبور ابلاغ میشود.

تبصره ۵۰ - به وزارت امور خارجه اجازه داده میشود تا پایان سال ۲۰۵۴ تا مبلغ پنج میلیارد ریال برای تهیه محل ملکی و ساختمان و ایجاد بنا و تکمیل و تجهیز و تعمیر بنای نمایندگیهای سیاسی و کنسولی شاهنشاهی و همچنین خرید و ایجاد خانه های سازمانی برای مأموران وزارت مذکور در خارج از کشور از بانک مرکزی ایران به تضمین وزارت امور اقتصادی و دارائی وام دریافت دارد. دولت مکلف است اعتبار بازپرداخت اصل و پرداخت بهره این وام را در بودجه های سالانه در هشت قسط از سال ۲۰۵۴ تبعد منظور نماید. مبلغ قابل استفاده برای هر یک از موارد فوق و همچنین نحوه استفاده از خانه های سازمانی موضوع این تبصره بنا به پیشنهاد وزارت امور خارجه و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه بصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵۱ - به وزارت امور اقتصادی و دارائی اجازه داده میشود مابه التفاوت مالیات بردآمد دریافتی از شرکت سهامی باطری سازی نیرو و بانک توسعه کشاورزی ایران را حسب به اعتباراتی که در بودجه های سالانه برای استرداد سهم سازمانهای مزبور منظور میشود از محل درآمد عمومی مسترد نماید. حکم این تبصره در مورد مالیات مسترد سال ۲۰۳۵ شرکت سهامی باطری سازی نیرو نیز قابل اجراء میباشد.

تبصره ۵۲ - دولت مجاز است معادل سه درصد سهم دولت موضوع ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی اوراق قرضه در اختیار صندوق تأمین اجتماعی قرار دهد.

تبصره ۵۳ - سرمایه گذاری و مشارکت از محل وجوه صندوق تأمین اجتماعی مشمول احکام مربوط به سرمایه گذاری و مشارکت از محل وجوه دولتی نمیشد. اسلینامه شرکتی که بمنظور سرمایه گذاری از محل این وجوه تشکیل میگردد به پیشنهاد وزارت بهداشت و بهزیستی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

تبصره ۵۴ - مفاد تبصره ۲۱ قانون بودجه سال ۲۰۳۲ کل کشور مادام که ملغی نشده بقوت خود باقی است.

تبصره ۵۵ - مفاد تبصره ۱۹ قانون بودجه اصلاحی

سال ۲۵۳۳ و بودجه سال ۲۵۳۴ کل کشور تا زمانی که مغنی نشده قابل اجراء است.

تبصره ۵۴- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مکلفند وجوه مربوط به محکوم به دولت در مورد احکام قطعی دادگاهها موضوع تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۲۵۱۴ کل کشور را با رعایت حق تقدم از حیث تاریخ ابلاغ دادنامه قطعی حسب مورد از محل اعتبار مربوط به پرداخت تعهدات بودجه مصوب سالهای قبل منظور در قانون بودجه کل کشور و یا از محل اعتبارات مصوب دیون بلا محل بودجه مربوط تاسیس و پرداخت نمایند.

تبصره ۵۳- شرکتهای دولتی که شمول مقررات عمومی نسبت به آنها موکول به ذکر نام است به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی و تصویب هیئت وزیران مشمول حکم ماده ۲۳ قانون محاسبات عمومی میباشند.

مخبر کمیسیون بودجه - محمد اسدی

قسمت چهارم اصلاحات کمیسیون بودجه

۴-۱- شماره تبصره های اصلاح شده و الحاقی : شماره تبصره های اصلاح شده و الحاقی در کمیسیون بودجه بشرح زیر میباشد :

الف - تبصره های اصلاح شده :

۲- ۵- ۶- ۹- ۱۱- ۱۲- ۱۴- ۲۰- ۲۵- ۲۸- ۳۱- ۳۲- ۴۱- ۴۴- ۴۶

ب- تبصره الحاقی ۳۸- ۳۹- ۴۰

۴-۲ اصلاحات در عناوین :

۱- در قسمت چهارم صفحه ۳۹ کلمه (کمک) به آخر عنوان ردیف ۲۰۷۵۰۰ شرکت سهامی کشت و صنعت و دامپروری مغان اضافه میشود.

۲- در قسمت چهارم صفحه ۴۰ عنوان ردیف ۲۱۲۵۰۰ از «شرکت سهامی مرکز تحقیقات مملوژی - کمک بابت جبران زیان سال ۲۵۳۳» به «شرکت سهامی مرکز نوآوری صنعتی - کمک بابت جبران زیان سال ۲۵۳۳» اصلاح میشود.

۳- در قسمت چهارم صفحه ۷ عنوان ردیف ۴۴۰۵۰۰ از «کمپنه حمایت از مصرف کننده (کمک)» به «کمپنه ملی حمایت از مصرف کننده (کمک)» اصلاح میگردد.

۴- در قسمت چهارم صفحه ۷۳ عنوان ردیف ۱۰۰۸ تحت از «بهره وامهای شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه تا پایان سال ۲۵۳۱ - بانک مرکزی ایران» به «بهره وامهای شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه - بانک مرکزی ایران» اصلاح میشود.

۴-۳ اصلاحات در ارقام :

۱- در قسمت چهارم صفحه ۲ مبلغ دوست و نود میلیون (۲۹۸/۰۰۰/۰۰۰) ریال به اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ وزارت دربار شاهنشاهی ردیف ۱۰۰۱۰۰ در برنامه ۱۰۰۱۰۰۰۰ امور سلطنت ستون ۱۱ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۲- در قسمت چهارم صفحه ۳ مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ مجلس شورای ملی ردیف ۱۰۱۰۰۰ برنامه ۱۱۱۰۰۰۰۰ احداث ساختمانهای کشوری ستون ۱۲ کسر و به ترتیب مبلغ نشود و یک میلیون (۹۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال به اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷

مجلس شورای ملی در برنامه ۱۰۲۰۱۰۰۰ وضع قوانین ستون ۱۱ و مبلغ نه میلیون (۹/۰۰۰/۰۰۰) ریال بقیه به اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ مجلس سنا ردیف ۱۰۱۵۰۰ برنامه ۱۰۲۰۱۰۰۰ وضع قوانین ستون ۱۱ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۳- در قسمت چهارم صفحه ۳ مبلغ شانزده میلیون (۱۶/۰۰۰/۰۰۰) ریال دیگر به اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ مجلس سنا ردیف ۱۰۱۵۰۰ در برنامه ۱۰۲۰۱۰۰۰ وضع قوانین ستون ۱۱ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۴- در قسمت چهارم صفحات ۳ و ۴ مبلغ دو میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ سازمان برنامه و بودجه ردیف ۱۰۲۵۰۰ در برنامه ۳۰۱۰۹۰۰۰ تربیت معلم و مربی ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ وزارت مسکن و شهرسازی ردیف ۱۳۳۵۰۰ با همان برنامه و در همان ستون در قسمت چهارم صفحه ۲۹ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۵- در قسمت چهارم صفحه ۴ مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ سازمان برنامه و بودجه - مطالعه روشهای بودجه ای (کمک) ردیف ۱۰۲۵۰۷ برنامه ۱۰۳۹۸۰۰۰ تحقیق و بررسی ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۶- در قسمت چهارم صفحه ۴ مبلغ یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال کل اعتبار از محل درآمد اختصاصی سال ۲۵۳۷ سازمان برنامه و بودجه -

خدمات مربوط به سرمایه گذاریهای ایران در خارج ردیف ۱۰۲۵۰۸ برنامه ۱۰۸۰۴۰۰۰ اداره امور سرمایه گذاری در خارج و تعاون بین المللی ستون ۱۳ کسر و عیناً به اعتبار از محل درآمد اختصاصی سال ۲۵۳۷ وزارت امور اقتصادی و دارائی - سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران ردیف ۱۱۰۰۰۰۴ ستون ۱۳ در همان برنامه در قسمت چهارم صفحه ۱۳ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۷- در قسمت چهارم صفحات ۱۰ و ۹ مبلغ پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ ژاندارمری کشور شاهنشاهی ردیف ۱۰۶۵۰۰ از برنامه ۴۱۰۰۲۰۰۰ شاهراههای مخابراتی ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ شرکت مخابرات ایران ردیف ۴۱۵۰۰۰ در همان برنامه و همان ستون در قسمت چهارم صفحه ۴۸ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۸- در قسمت چهارم صفحه ۱۲ مبلغ ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ وزارت دادگستری - کانون وکلای دادگستری بابت وکالت تسخیری (کمک) ردیف ۱۰۸۰۰۰۱ برنامه ۱۰۴۰۱۰۰۰ رسیدگی به دعاوی ستون ۱۱ اضافه میگردد و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۹- در قسمت چهارم صفحه ۱۷ مبلغ پانزده میلیون (۱۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ وزارت علوم و آموزش عالی - شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور و شورای شاهنشاهی آموزش (کمک) ردیف ۱۱۳۵۱۲ برنامه ۳۰۱۰۷۰۰۰ آموزش عالی ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۰- در قسمت چهارم صفحه ۲۴ مبلغ پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ برنامه ۳۰۱۰۵۰۰۰ آموزش متوسطه عمومی و جامع ذیل وزارت آموزش و پرورش ردیف ۱۲۷۵۰۰ ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ برنامه ۳۰۱۰۶۰۰۰ آموزش فنی و تربیت حرفه ای در زیر همان دستگاه و ردیف ستون ۱۲ در همان قسمت و همان صفحه اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۱- در قسمت چهارم صفحه ۳۵ مبلغ دسیلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت

سال ۲۵۳۷ وزارت صنایع و معادن - مدرسه عالی معدن شاهرود (کمک) ردیف ۱۴۴۵۰۰۲ برنامه ۳۰۱۰۷۰۰۰ آموزش عالی ستون ۱۲ کسر و عیناً مقابل دانشکده علوم تندرستی (کمک) ردیف ۴۱۶۰۰۰۱ در سال ۲۵۳۷ ستون ۱۲ اعتبارات سرمایه گذاری ثابت در همان برنامه در قسمت چهارم صفحه ۶۳ منظور میگردد و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میشود.

۱۲- در قسمت چهارم صفحه ۳۶ مبلغ بیست میلیون (۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۵۳۷ مرکز توسعه صادرات (کمک) ردیف ۱۴۷۵۰۰۰ برنامه ۴۰۸۰۲۰۰۰ توسعه و بهبود صادرات ستون ۱۱ کسر میگردد و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میشود.

۱۳- در قسمت چهارم صفحه ۴۱ مبلغ پنجاه و پنج میلیون (۵۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ شرکت سهامی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ردیف ۲۱۶۰۰۰۰ برنامه ۴۰۴۰۰۰۰ ایجاد و توسعه صنایع سلولزی و چاپ ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ شرکت سهامی نکاجوب ردیف ۲۰۴۵۰۰۰ در همان برنامه و همان ستون در قسمت چهارم صفحه ۳۹ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۴- در قسمت چهارم صفحه ۴۲ مبلغ دوست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال کل اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ شرکت سهامی سازمان خدمات بازرگانی و تولیدی (کمک) ردیف ۲۲۱۵۰۰۰ برنامه ۴۰۱۰۶۰۰۰ تنظیم بازار محصولات کشاورزی ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ وزارت بازرگانی ردیف ۱۴۷۰۰۰۰ در همان برنامه و ستون در قسمت چهارم صفحه ۳۶ اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۵- در قسمت چهارم صفحه ۴۸ مبلغ یکصد و نوزده میلیون (۱۱۹/۰۰۰/۰۰۰) ریال کل اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۵۳۷ ردیف ۲۴۱۰۰۰۱ شرکت هواپیمائی ملی ایران - احداث هتل و تعمیرات اساسی دهکده توریستی تخت جمشید برنامه ۴۱۱۰۰۰۰۰ ایجاد و توسعه تأسیسات جهانگردی تجلی ستون ۱۲ کسر و عیناً مقابل اردیف جدید ۲۴۱۰۰۰۲ شرکت هواپیمائی ملی ایران -

احداث برج دوم هتل آریا شراتون در برنامه ۴۱۱۰۰۰۰۰ ایجاد و توسعه تأسیسات جهانگردی تجلی در سال ۲۵۳۷

ستون ۱۲ سرمایه گذاری ثابت در همان قسمت و صفحه (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار جاری سال ۲۰۳۷ ماده ۱- منظور میگردد.

۱۶- در قسمت چهارم صفحه ۴۸ مبلغ هفتصد میلیون (۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سرمایه گذاری ثابت سال ۲۰۳۷ برنامه ۱۰۰۱۰۰۰۰ تلفن شهری و بین شهری ذیل شرکت مخابرات ایران ردیف ۲۴۱۵۰۰ ستون ۱۲ کسر و عیناً به اعتبارات سرمایه گذاری

ثابت سال ۲۰۳۷ برنامه ۱۰۰۲۰۰۰ شاهراههای مخابراتی در زیر همان شرکت در ستون ۱۲ و در همان قسمت و همان صفحه اضافه میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۷- در قسمت چهارم صفحه ۶۸ مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۰۳۷ شرکت کشتیرانی ملی آریا - کنک برای آموزش ردیف ۴۳۴۰۰۰ برنامه ۱۰۰۶۰۰۰ آموزش فنی و تربیت حرفه ای ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۸- در قسمت چهارم صفحه ۷۱ مبلغ یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۰۳۷ ردیف ۵۰۱۰۰۱۰۰ اعتبار دولت ستون ۱۱ و همچنین مبلغ شصت میلیون (۶۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۰۳۷ ردیف ۵۰۱۰۰۳ اعتبار سری دولت ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۱۹- در قسمت چهارم صفحه ۷۲ مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۰۳۷ ردیف ۵۰۳۰۰۱ هزینه های پیش بینی نشده ستون ۱۱ و همچنین مبلغ یک میلیارد (۱۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات سال جاری ۲۰۳۷ ردیف ۵۰۳۰۲ هزینه های مربوط به طرحهای مشترک با سازمان ملل متحد و تعهدات ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۲۰- در قسمت چهارم صفحه ۷۴ مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبارات جاری سال ۲۰۳۷ ردیف ۶۰۱۰۱۷ بهره تنخواه گردان وزارت کشاورزی و عمران روستائی - بانک مرکزی ایران ستون ۱۱ کسر میشود و سایر جداول و ارقام مربوط نیز بهمین ترتیب اصلاح میگردد.

۲۱- در قسمت چهارم صفحه ۹۴ مبلغ دو میلیون

(۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار جاری سال ۲۰۳۷ ماده ۱- حقوق و دستمزد دیوان محاسبات ردیف ۱۱۰۰۰۰ ستون ۵ کسر و به ترتیب مبلغ یک میلیون (۱۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به اعتبار ماده ۵ - خدمات قراردادی و یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال بقیه به اعتبار ماده ۷- مواد و لوازم مصرف شدنی ذیل همان دستگاه در همان سال و ستون اضافه میشود.

۲۲- در قسمت چهارم صفحه ۱۰۰ اعتبار جاری مواد ۲۰۱۹ پرداخت اختیاری انتقالی به کارکنان و دیون بلامحل سالهای ۲۰۳۶ و ۲۰۳۷ سازمان عمران ماهیدشت و پل ذهاب ردیف ۱۴۱۵۰۰ ستونهای ۴ و ۵ شرح زیر اصلاح میشود:

عنوان	۲۰۳۶	۲۰۳۷
مصوب		برآورد

ماده ۱۰- پرداخت های انتقالی به

کارکنان	۴۲۰	۲۷۶
ماده ۲- دیون بلامحل	۲/۱۹۴	۲/۳۳۸

توصیه های کمیسیون بودجه

۴-۱- بمنظور فراگیری امر بیمه محصولات کشاورزی و شمول هرچه بیشتر آن کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی توصیه میکند که دولت در جهت تقویت بنیه مالی صندوق بیمه محصولات کشاورزی تدابیر لازمه را اتخاذ کند و موجبات فعالیت هرچه بیشتر این صندوق را فراهم آورد.

۴-۲- برای تعیین تکلیف قطعی حسابهای معوقه مربوط به برنامه عمرانی موضوع ماده ۶ قانون برنامه عمرانی پنجم کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی توصیه میکند که بر اساس ضوابطی که باستناد تبصره ۱۱ لایحه بودجه ۲۰۳۷ کل کشور تهیه میشود حداکثر تا پایان سال ۲۰۳۷ حسابرسی حسابهای مربوط خاتمه باید و اگر بدلائل موجهی انجام این کار در مهلت مقرر مقدور نشود جریان امر مشروحاً به کمیسیون بودجه گزارش گردد.

۴-۳- کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بمنظور توحید مساعی فعالیت های متفرق و مشابهی که هدف واحدی دارند و درباره ای از سازمانهای اجرائی و پرورشی مشهود میشود توصیه میکند که دولت موجبات وحدت فعالیت های آنانرا فراهم آورد و درگسترش سازمانهای

ذریبست بنحوی اقدام کند که کارائی سازمانهای مسئول در پیشرفت هدفهای مورد نظر کارگرتر و مؤثرتر افتد.

۴-۴- از نظر اینکه گسترش همه جانبه آموزش و تربیت کادرفنی با سایر پیشرفت های مرتبط هم آهنگی بیشتری حاصل کند کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی توصیه میکند که وزارت کشاورزی و عمران روستائی با همکاری وزارت آموزش و پرورش و وزارت کار و امور اجتماعی موجبات آموزش های فنی روستائی را با توجه باموزش حرفه های روستائی و صنایع وابسته بان در بخش ها و روستاهای مساعد بموازات گسترش و پیشرفتی که در جهت اجرای برنامه های مربوط باموزش و پرورش صورت میگردد فراهم آورد.

۴-۵- بمنظور بهره گیری بیشتر از ماشین آلات راهسازی مربوط بوزارت راه و شرکت رهگستر و دیگر سازمانهای ذریبست که در هز استان بکار گرفته میشود کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی توصیه میکند که این نوع ماشین آلات در یکجا متمرکز شود و سپس بطور عادلانه در روستاها و بخش ها و شهرستانهای تابعه آن استان ، برحسب مورد و آمادگی برای احداث راهها و نگاهداری آنها مورد استفاده قرار گیرد.

رئیس - آقای دادفر بفرمائید.
دکتر دادفر - بنده نظر به اینکه جناب آقای اسدی چند لحظه پیش تشریف آوردند یک غلط چایی است که به استحضار میرسانم.

در سطر ۱۲ صفحه شش گزارش کمیسیون بودجه ۳۸/۵ میلیارد ریال اشتباه است صحیح آن ۳۵/۸ میلیارد ریال است خواستم بدینوسیله تقاضای اصلاح آنرا بکنم ضمناً پیشنهادی هم دارم که تقدیم مقام ریاست می کنم که در موقع لازم مطرح خواهند فرمود.

رئیس - لایحه اصلاح میشود، کلیات لایحه مطرح است آقای پزشکپور تشریف بیاورید.

پزشکپور - جناب آقای رئیس، جنابان آقایان وزراء ، همکاران گرامی، در این هنگام که لایحه بودجه کل کشور برای سال ۲۰۳۷ شکمشاهی مطرح است سخنان خود را بنام خداوند بزرگ آغاز می کنم و در آغاز سختم یک بار دیگر سوگند نامه ای را که ما نمایندگان ملت ایران در این مکان مقدس یاد کردیم قرائت میکنم . . . ما اشخاصی که در ذیل امضاء کرده ایم خداوند را به شهادت می طلبیم و به قرآن قسم یاد می کنیم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق این نظام نامه معجزی است کتلیفی را که بنا رجوع شده است مهیا میکنم با تمام

راستی و درستی و بد وجه انجام دهیم و نسبت به اعلیحضرت شاهنشاه متبوع عادل منمخ خودمان صدیق و راستگو باشیم و به اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمائیم و هیچ منظوری نداشته باشیم جز فوائده و مصالح دولت و ملت ایران . . . سوگندنامه ای است که از آن هنگام که قانون اساسی ایران وضع شده تا کنون هر یک از نمایندگان ملت ایران در این مکان مقدس آمده اند ادای سوگند کرده اند بی گمان همه نوشیده اند که نسبت به مفاد این سوگند ناته پایبند و صدیق و وفادار باشند، اما من به سهم خود نه در این مرحله بلکه در هر مرحله ای که از ۳۷ سال زندگی سیاسی که پشت سرگذازده ام که بیش از از دو سوم از عمری هست که خداوند بمن اعطا کرده است و به مانند هر انسان با ایمان از دل و جان آماده هستم که هر وقت که بنا به اراده خداوند، دفتر این زندگی بسته شد دعوت حق را لبیک بگویم، نسبت به این سوگندی هم که دوبار در این محل مقدس یاد کرده ام سعی نمودم باتمام وجود و از ژرفای وجود پایبند و متعهد باشم . می خواهم یک بررسی مختصری بکنم . سعی کرده ام که زندگی را باتمام اصالت های آن بشناسم. برای من خیلی فرق است بین زیست و زندگی (احسبیت) زندگی زیست را در بردارد ولی هر زیستی زندگی کردن نیست (احسنیت) کوشش و تلاش جامعه بزرگ ایرانی، فرهنگ شکوفای ایران .

و مجاهدتهای مبارزان و آزادگان این سرزمین برای این بوده است که زیست را در موضع فحیم زندگی بسازیم چگونه می توانیم این لحظات و دقائق و ساعات و سالهایی را که هر جاننداری دارد بصورت دقائق و ساعات و سالهای یک انسان ، آن هم یک انسان ایرانی، جلوه گر کنیم ؟ به نظر من جز این نیست که برای ما اصولی مطرح باشد،

اصولی که هدف های قاطع ملت ما است، اصولی که آرمانهای تاریخ ما است، اصولی که راغنامای جامعه ما است ، اصولی که طی سالهای متعاقب موجودیت ملت ما را نگهداری کرده است (احسنیت) بنا بر این ، این اصول همواره مورد اعتقاد و اتکاء من بوده است. من بعنوان یک سرباز جانباز این مین کوشیده ام که به این اصول صدیق باشم، به این اصول وفادار باشم، نسبت به این تعهدات راستگو و نسبت به این وطن و این مات بزرگ جانناز باشم. باین من این صداقت و جانبازی و وفاداری را جز این نمی بینم که بخصوص در ساختن مجلس شورای ملی آنچه را که بنا به سوگندنامه، به مصلحت ملک و مات میدانم بیان کنم (احسنیت) پس از این دیدگاه است که من بحث و بررسی

خود را آغاز می کنم. از این دیدگاه است که بمانند ۳۷ سال گذشته نوشتن های خود را در مسیر ناسیونالیسم ایران دنبال میکنم. باین جهت است که کار این برهه خطیر از تاریخ ایران من مسائلی را پیرامون لایحه بودجه مثل کشور بیان میدارم. عرض کرده برهه های خطیر، من شخصه تردیدی در این مطلب نه بیان کرده ندارم، من به خاطر دارم و پیمانندگان محترم نیز بخاطرمان هست. در نخستین جلسه اجلاسیه اخیر، پشت این تریبون آمدم و عرض کردم که من حوادثی را پیش بینی می کنم، من مخاطراتی را پیش بینی می کنم. دلایل وجیحات را هم ذکر کردم. سببها را هم توضیح دادم. ما نمیتوانیم بی تفاوت نسبت به بسیاری از حوادثی که در سرزمین ما گذشته است بگذریم (احسنت) ما نمیتوانیم نسبت به این تیرگی که سر تا سر روزنامه های ما را در بر گرفته که تیرگی شهر جنگ زده شده است بی اعتنا باشیم (صحیح است) چرا شهر جنگ زده، چرا؟ مگر این سرزمین را بیگانه اشغال کرده بود؟ مگر این سرزمین مورد هجوم وورش قرار گرفته بود؟ کدام دستگاه مسئول است که در برابر این حادثه نتواند بی تفاوت بگذرد؟ کدام نماینده مجلس شورای ملی ایران است که در برابر این حوادث و حوادث مشابه آن نتواند بی تفاوت بگذرد؟ شما صرف اینکه بگویند بعضی از تحریکات شده است، این کافی نیست (صحیح است) سخن ما همیشه این بوده و هست که ما باید جامعه های داشته باشیم که احیاناً هیچگونه تحریکات و دسیسه هایی غیر ایرانی نتواند آن را متزلزل کند. چه رسد به این که تیریز عزیز ما، قانون وطن پرستی و آزادی مبین ما را به شهر جنگ زده تبدیل کنند! بگذریم مسائلی بنظر من مشخص می کند که مادر برهه خدیر از تاریخ هستیم. و اگر در گذشته به این مسائل خطیر توجه میشد، اگر همان طور که در نظر اولین جلسه این اجلاسیه عرضه کرده که انتخاب نماینده ایران با پشت هزار رأی، انتخابات میان دوره ای سنا در تیریز با هزار رأی این رنگ خطر است و ما باید بیدار باشیم اگر توجه شده و ما امروزه این حوادث را در نظر میگیریم (صحیح است) بی تفاوت گذشتن امروز هم می بینم که بی تفاوت می گذریم من عرض می کنم که ما اثر باین نحو نسبت به اساسی ترین مسائل بی تفاوت بگذریم، با مخاطرات وسیع و حوادثی وسیع رتوجه خواهیم شد. ده نباید مواجه سویم ولی این نه با شعار تحقق پیدا می کنند با برنامه های تبلیغاتی را دیونولویزیون، نه با توضیحات نمایندگان مجلس در حوزه های انتخابیه شان (صحیح است) بجزگویی از بروز مخاطرات نمایندگان عظمت مسئله، بدارک

مخاطرات امر، با پیدا کردن زیشه ها و بعد هم با یک جراحی قاطع در بسیاری از سازمان های اداری و اجتماعی ممکن است و پس (صحیح است). این جراحی قاطع را اگر نکنیم، بیکر جامعه ما مترواح خواهد شد. این ها جراحی است که به بیکر ملت ایران و از آید است. حادثه تیریز جرحات و زخم هولناکی است که بر بیکر جامعه ما وارد شده است حوادث شهرهای دیگر جراحی است، این جرحات جرا ایجاد شده، برای اینکه نخواهیم که آن جراحی را که باید در سازمان های اداری مملکت انجام شود بمانیم. صورت جلسات مذاکرات مجلس را در تمام لایحه بودجه مطالعه بفرمائید لایحه از ده سال گذشته تا کنون، مذاکرات نمایندگان ملت را مطالعه بفرمائید، زنجهای آن هارا از ناسامانی هائی که هست و گفته میشود نتوانی من قبول ندارم بلکه ناسامانی است (آفرین-احسنت)، این که بیان شود تکنا، این یک پوششی است چه نتیجه برنامهای نادرست یا عدم اجرای نادرست برنامه ها بوده است. توضیحات نمایندگان و مسائل مملکتی بازها مطرح شده است. هزارها صفحه شده است. کو؟ لجا توجه نمده؟ لجا رسیدگی شد. لجا غایت شد؟ (صحیح است) نشد که نشد ما امروز مواجه با این مسائل هستیم و همیشه مواجه با این مسائل بودیم که خواستند خواهند کرد و کرده اند، که مقدار زیادی ناسامانی ها را متوجه مقام غیر مسئول مملکت، مقام شاخ و غیر مسئول اجرائی مملکت یعنی شاهنشاه بمانند، در جائیکه چنین نیست (آفرین) (احسنت) وین چندبار در پشت این تریبون گفتم که نباید به عنوان دفاع از برنامه ها و اقدامات خودتان مدام بگویند شاهنشاه چنین میخواهند (احسنت)، مدام گفتیم نکویند شاهنشاه میخواهند برنامه ها اینطور باشد، ما چقدر گفتیم. هر مدام اجرائی در هر جا که تارش نادرست بود و یا غلط بود در پشت این تریبون آمد و در برابر مجلس آمد و منویات شاهنشاه را برای ما بیان کرد و پوشش نازها و اقدامات خود قرارداد (احسنت) و میدانستیم که این نحو اقدام جامعه ما را باجه آسیب پذیری هائی روبرو خواهد نمود. من امروز دیدگان قلبم اشکبار است، نوزهای بسیاری است که چنین است، جامعه ای که باید وحدت بزرگ داشته باشد، جامعه ای که درگیر مخاطرات شدید و وسیع بین المللی است، جامعه ای که باید در فن مبارزه فداستعمار را تا سرحد های پروری بطور قاطع اقدام دهد، نباید امروز چنین وضعی داشته باشد. بنظر من خیلی زود از این مسئله ما میخواهد بگذرد که بگویند مسئول و مقصرین فقط در صدارت نادر مدیریت محل تهیه میشوند و ریشه های

مسئولیت این حوادث تا اعماق سالهای بسیاری از طرز کار سازمان های اداری ایران دنبال میشود. این ناظر به نحوه اقدام است، ناظر به نحوه تار است، ناظر به آن کسانی است که بسیاری از آن ها سال های متتمادی امر مهم و بزرگ برنامه ریزی مملکت را به عهده داشته اند. ناظر به آن سیستمی است که در امر مهم مبارزه با نفوذ تسلیم ایران در مسیر اصلاحات ارضی، یک نفوذ اسیسم جدید بوجود آوردند. ناظر به آن مواردی است که زمین را به روستاییان دادند، به روستاییان صاحب نسق دادند و بعد با برنامه شست وضعت از آن ها گرفتند و آن زمین ها را بدست عده معدودی دادند (احسنت) ناظر به این است که این زمین ها را بنام ملی شدن ازرها را نگر گرفتند و بیک نفر دادند (صحیح است) مراد از تقسیمات ارضی این بود؟ آیا ناظر به این بود که قسمت عظیمی از منابع مملکت را در اختیار عده ای معدود قرار دهند؟ ناظر به این بود که وقتی شما از مشهد حرکت می کنید و به سمت مازندران میروید در دوطرف جاده مدارس یک تابلومی ببینید که نوشته مزارع فلان شخص این بود هدف از اصلاحات ارضی؟ (احسنت) ناظر به این است که ظرف ۱۰ سال بزرگترین نظام سرمایه داری بوجود آوردند؟ مملکت بگویند سرمایه گذاری مشروع عیب نیست، ما هم میدانیم، ولی فراهم آوردن بکلیت نظام خاص، وضع یک سلسله قوانین غیر عادلانه ای که ایجاد نوعی انحصار و لذت تسلیم بنماید به نتیجه اش این باشد که تعداد معدودی خانواده هائی در اندک زمان عظیم ترین و شگفت ترین سرمایه های ملی را در اختیار بگیرند. این نمی تواند عادلانه باشد. نتیجه اش این است که اثر میگذارد. نتیجه اش همین است که وقتی در روزنامه ها خواندیم که فلان کس انگشتری ۸ میلیونی نومیانی در دست دارد و بادی دارد و لابد میداید که بویقله بادی گاردهایش هم در مواردی اقدام کرده است؟ شاید جناب وزیر دادگستری بفکرند که چنین پرونده ای هم هست پس از این مسائل بی تفاوت نمی توان گذشت. آن چه که من امروز به عنوان یک وظیفه ملی و نماینده ملت ایران عرض می کنم این است که این رنگ های خطر که دیگر رنگ خطر نیست بلکه خطر ملتوین است، خطر واقع شده است. در مواردی ما هشدار میدهند این است که هر چه سریعتر این جراحی لازم را انجام بدهیم و اگر هرگز در برابر سخنان من باهمان وسائل و شیوه های

را تشدید نموده اید (صحیح است). من خدا را ملکر می کنم که در این لحظه هستم و میتوانم به عنوان یک ایرانی و نماینده ملت ایران در پیشگاه ملت ایران وظیفه ام را صادقانه انجام دهم (آفرین) اسامی این مسئله بمانند که بحث زیربنایی من هست در بررسی لایحه بودجه مثل کشور. سخننامه اقدامی بمانند. حکمران گرامی عادت کرده اند که ما آمدند و از آنجا که سبب شدیم مجلس شورای ملی شده است باغشان رنگ و باغشان شکن و با همان حدود تریبونی روی جبهه و همان جدول بندی ها، از نظر وصول و از نظر برنامه ها و ارتقاء من بسیار تخصص کرده. همانگونه که در شکل و حجم و جدول بندی ها اختلافی ندیده با بودجه هائی که طی سالهای گذشته به مجلس ایران تقدیم شده است در مجموع هم حدان فرقی ندارد. تفاوت فقط در عهده درجه افزایش کل اعتبارات بودجه است و بنظر برخی اعلام و ارتقاء و ردیف های بودجه تا وصول. من نسبت بودجه شخصی دولت درست دنباله می آید. بودجه های شخصی دولت قبلی است. نمیدانم شاید نظر دولت این است که درست بگردند و روی برنامه های دولت بی باشد. باین حامی انتقادات و ایراداتی که نسبت به بودجه های گذشته بوده است و یا لایح من عرض کردم در مقابل مجلس، در مورد این بودجه نیز باین است و در نتیجه در لایحه بودجه کل کشور انتظارات ملت ایران، مقتضیات ملی ما و همان مسائلی که عرض کردم در نظر گرفته شده است (صحیح است). بنابراین باین سبب است که تکرار آن مطالب را دیگر ضرور نمیدانم و شاید از بس گفتم و شنیدند خسته شده و توضیح مجدد آنرا لازم آید. من انتظار دارم دولت بودجه ای به مجلس تقدیم کند که جلوی خط مشی های جدید معوق بودف های ملی باشد. معوق به معنی آن که هر چیزی از سرگیری هاید بوجود بیاید. ولی جز تغییر اندک در ارتقاء و اعلام چیزی نمی بینم اما مسئله بسیار مهم تر این است که یکی از کتاب های بیوست بودجه، کتاب مربوط به طرح های عمرانی یا سرمایه گذاری ثابت است. بطوریکه ملاحظه فرمایند اعتباراتی که برای طرح های عمرانی و سرمایه گذاری ثابت پیش بینی شده است، رقم بکم بسیار و بدویست و شصت و هشت میلیون و هشتصد و هشتاد و نه ریال بوده است. بعضی رقمی بیست و پنج میلیارد اعتبارات بودجه جناب آقای وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و جناب

آقایان وزراء و همکاران محترم ، همگی میدانم طرح های عمرانی بودجه هر سال باید متأثر از برنامه کلی مملکت باشد ، باید خط مشیها و فصول برنامه ها ، طرح های عمرانی متأثر از طرح ها و برنامه های کلی مملکت باشد . برنامه پنجم که ۲۹ استخدام اسباب پایان می یابد پس من عرض میکنم که بیش از ۲۰۰ میلیارد و یکسایلی وونی که پیش بینی شده است متأثر و بله از کدام خط مشی و برنامه ریزی است ؟ متأثر از کدام هدف ها و فصول و برنامه های کلی مملکت است زیرا برنامه پنجم که پایان یافته است ، برنامه ششم هم که تنظیم و تصویب نشده است ، پس بر اساس چه خط مشی و برنامه ای فصول و برنامه های طرح های عمرانی تهیه و تنظیم شده است ؟ الا اینکه بگوئیم برنامه پنجم انجام نشده ؟ اینها را مجلس شورای ملی باید بداند ، و باید قبل از تقدیم لایحه بودجه میدانست . اگر برنامه پنجم انجام شده با تمام طرح ها و تمام اعتباراتش ، پس این طرح های عمرانی بر چه اساس است ، اینها من را بیاد زمانی انداخت که لوائح بودجه را تقدیم مجلس میکردند ، میدانم پاسخ این است که میگویند ما جندی دیگر برنامه ششم را تقدیم مجلس خواهیم کرد ، ولی نمایندگان محترم ، ابتدا سیاست مجلس شورای ملی برنامه ششم را بررسی کند ، گزارش عمل کرد برنامه پنجم را بررسی کند ، و بعد سال بنیال دولت طرح های عمرانی مملکت را بر اساس آن برنامه تهیه کند و تقدیم مجلس نماید . این مسئله ساده ای نیست ، مگر اینکه صرفاً بگوئیم و جز این هم هیچ توجیهی ندارد که بهر حال و بناچار کارها را نمیتوانیم متوقف کنیم . امروز مملکت را نمی توانیم متوقف کنیم . ولی این درست همان توجیه و استدلال تقدیم لوائح بودجه است که در سابق به مجلس میدادند . آن موقع بود و حالا ... است و این در زمانی است که ما میگوئیم بودجه ، بودجه برنامه ای است ! (احسن) و در زمانی است که طرح های عمرانی و سرمایه گذاری های عظیم دولت باید مبتنی بر خط مشی ها و فصول و برنامه کلی مملکت باشد ، که برنامه ششم است ، و این نمی تواند منطبق بر آن اصول و موازین باشد ، متأسفانه حال هم با یک وضع بسیار بارز و مشخص باین کیفیت که عرض کردم مثل دوره های گذشته و برخلاف آنچه که ادعا میشد طرح های عمرانی را که دستگاه های مختلف اجرا میکردند غالباً منطبق بر اصول و هدف های مشخص و متأثر از یک خط مشی های مشخص و معطوف به هدف نمی بینیم . نتیجه چه شد ؟ نتیجه این است که در بهترین مواردی که عظیم ترین

سرمایه گذاری ملی باشد ما هرگز بهره گیری های مطلوب را نکردیم و ناسامانیهای بوجود آمد ، عظیم ترین سرمایه گذاری در امر نیرو شد بصورت سدها و بصورت ایجاد پایگاه های نیرو و غیره ، ولی نتیجه چه شد ؟ ملاحظه کردید نتیجه این بود که هرگز متناسب با آن سرمایه گذاری ها نه تنها بهره گیری های لازم نشد ، بلکه در موارد هماهنگ با مقصبات ملی و جغرافیایی ما عمل نشد . نتیجه این شد که مملکت آسیب پذیر شد و چون سبب ، یکی علت اینکه نتوانستند و ندانستند که این نیروی تولید شده را چگونه و کجا و چگونه مصرف کنند ، (صحیح است) دوم به سبب اینکه این تولید هماهنگ با مصرف های مملکتی نبود ، من نمی توانم در یک نظام برنامه ریزی این استدلال را قانع کننده بدانم که بروز این کمبود ناگهانی بود ، در یک نظام برنامه ریزی نسبت به یک امر مهم ملی ضایعه ای جز ضایعات آسمانی و جز هجوم های احتمالی که اصطلاحاً بان فورس ماژور میگویند نمی تواند ضایعات ناگهانی دیگری وجود داشته باشد . در یک نظام برنامه ریزی صحیح آن دستگاهی که در رأس قرار دارد و کل برنامه ریزی مملکت را اداره میکند و ترسیم می نماید ، آن دستگاهی که مسئولیت دارد باید بداند که فی المثل ما میزان کشتش جاده هایمان چه اندازه است ، میزان کشتش بندرهایمان چه اندازه است و میزان احتیاجات ما چقدر است ؟ ما نمی بایست تنها کشوری می بودیم که طی تاریخ بازرگانی در بانی چند میلیارد ریال سور شارژ داده باشیم . این یک برنامه ریزی صحیح نیست ، اگر برنامه ریزی صحیح می بود نمی بایست وضع به کیفیتی باشد که در یکانهایی مثل بیمارستانها ژنرالورها را بخوابانند یا احداث نکنند . و در صنایع عظیم یا پیش بینی های لازم نشود و خسارهای جبران ناپذیر به ملت ما وارد بیاید . اینها تنها خسارهای مادی نیست ، اینها بیکریها و آیدهای نازوکی معنوی دارد . یعنی همه اینها سبب میشود ، مبانی اعتقاد و ایمان و یکپارچگی جامعه را متزلزل کند . بخصوص هنگامیکه ما میبینیم این مسئولین ، این مقصرین و این خطا داران تعقیب و مجازات نشده باشند ، بلکه به آنها موقعیت های خاص اجتماعی یا موقعیت های خاص اداری هم داده شود (صحیح است احسن) جناب آقایان وزراء نمایندگان محترم ، من همواره بیک اصل اعتقاد داشته و دارم و عرض کرده ام و آن این است که جامعه ای که بخواهد سلامت ،

وحدت ، یکپارچگی و حرکت خود را بسمت عظمت حفظ کند ، در این جامعه نباید بخصوص نسبت به مهاجرین و خطا کاران و مقصرین به حقوق اجتماعی اغماض وجود داشته باشد . (صحیح است) تحول هرگز بمنزله تغییر بهره ها نیست ، تحول مفهومی جز تغییر خط مشی ها بطور اساسی ندارد . بهره ها تغییر میکند اما اگر نخواهیم خطاها و خطاها و ثمر ثارها و چه بسا جرائم گذشته را کتمان کنیم و یا بی گیری نکنیم آنوقت ما هرچه بگوئیم و در کنار هم بنشینیم و بگوئیم رشد سرانه ما به اینجا رسیده است و چه سهم سهم شده است ولی یک دانشجو ، یک تاجر ، و یک تاجر و یک بزرگ ، یک پیشه ور ، یک زن خانه دار ، یک نجار و یک آهنگر و یک دانش آموز ، هر که از خود سؤال خواهد کرد ، پرسش خواهد کرد که پس مسئول این ناسامانیها و مسئولین ایجاد این ناسامانیها چه کسانی بوده اند و چگونه با آنها رفتار شده است ؟ چگونه آنها جنگ قانون سپرده شده اند ؟ (احسن) من سال گذشته هم در بحث بودجه از وزیر دادگستری پرسش نمودم ، فرمایید که دستگاه قضائی ما چه تعدادی ضابط و وثیقه را بلکه چه تعدادی از بلند بایگان اداری را که مقصرند و جرائمی را بطور قطع مرتکب شده اند تعقیب نموده و مجازات کرده است ؟ من این مطالب را با احساس مسئولیت کامل میگویم . من عنوان کسی که آشنا به مبانی حقوق است گزارشات کمیسیون شاهنشاهی را شنیده و خواندم و غالب مواردی را که در آن گزارش ها اعلام شده است تقصیراتی را که اعلام شده ، جیف و میل هائی را که در بیت المال مملکت شده است ، و جناب نخست وزیر در گزارشات به عنوان بذیر در اسرف مواد غذایی عنوان نموده اند ، غالب اینها را متضمن عناصر جزائی میدانم (صحیح است) نمیشود در یک مملکتی بیائید نار را بجائی برسانید که بنام گزارش دولت تقدیمی به مجلس شورای ملی در حال حاضر ارزش واردات کشور از ۱۰۰ میلیارد دلار تجاوز میکند و حال آنکه ارزش صادرات غیر نفتی در حدود نیم میلیارد دلار است این گزارش دولت است ، یعنی ۱/۱۰۰ واردات ، چرا ؟ اگر چه ۴۰ درصد درآمد از منابع نفتی را از زیر ساختمان بودجه کل کشور کشیم چه چیز باقی خواهد ماند ؟ دل ساختمان بودجه فرو خواهد ریخت این طور نیست آقای امید ؟ جنابعالی غالباً این سؤال را از دست این پرسش از دولت های وقت کرده اید . اگر جنابعالی و

آقای دکتر کیان عقیده دارید که اینها همه واردات سرمایه ای است و کالاهای مصرفی نیست من قضاوتش را به خود جنابعالی و برده و اگذار میکنم ولی ما چند سال است که این درآمد عظیم نفتی را داریم . چه مقدار است ؟ من محاسبه ای دقیق ندارم ، و هم اکنون میخواهم که دولت در توضیحاتی که میدهد اعلام کند رقم صحیح را که لا اقل از سالی که او یک تشکیل شد تا اکنون چند میلیارد دلار به خزانه مملکت وارد شده است ، سخن و عرض من اینست که اگر برنامه ها درست تنظیم میشد و اگر برنامه ها درست اجرا میشد و اگر اجرا کنندگان برنامه ها احساس نوعی عدم مسؤلیت نمیکردند ، و اگر آنها را که برنامه ها را اجرا میکردند با احساس عدم مسؤلیت تار میکردند مورد تنبیه و مجازات قرار میگرفتند ، امروز ما این گزارش را زوی سبب مجلس شورای ملی نمی دیدیم اگر هر مشکلی را که ناشی از عدم برنامه ریزی صحیح و ناشی از عدم اجرای صحیح برنامه ها نتوانستیم نامیدیم و اگر بسیار کسانی را که مرتکب این خطاها شده اند نمی دیدیم که امروز در جامعه آزاد و بلکه باغور قدم بردارند (صحیح است) در جامعه ایرانی امروز ما این مسائل را نمی داشتیم . برنامه های ملی سیاست معطوف به هدف های ملی و از طریق استراتژی ملی حرکت میکرد و اگر این استراتژی ملی از طریق تاکتیک های ملی پیاده میشد ما این مشکلات را نمی داشتیم . زیرا اگر این دید وجود می داشت که در برنامه ریزیهای مملکت بنیستی روستاهای ایران تخلیه شود ، اگر این دید وجود میداشت که می دانستند برنامه های صنعتی باید در سطح مملکت پیاده شود نه در چند نقطه بخصوص و در چند مورد معین و آنهم فقط و فقط صنعت مونتاز که از آن حد تجاوز نکرده است . ولی مردم ایران تا کنون و بجه میزان باید تاوان این صنعت مونتاز را بپردازند ، معلوم نیست (صحیح است) اگر برنامه ریزی صحیح وجود میداشت ما با گزارش سازمان برنامه بودجه در مورد سومین سرشماری ایران در سال ۱۳۳۴ مواجه نمیشدیم . ما مواجه نمیشدیم با این حادثه ، با این خطر ، به من می گویند خطر ، زیرا در ایران که بیش از یک میلیون و سیصد هزار نفر جمعیت و وسعت دارد و چیزی در حدود ۳۰ میلیون نفر جمعیت دارد امروز در هر آن پس از پنج میلیون نفر زندگی می کنند این خطری نیست که من ادعا می کنم ، بلکه خطری است که گزارش دولت و مسؤولان نهضت حفظ محیط زیست و توجیهات مسؤولین

امر مهم تأثیر به این خطر است. خطر چرا ایجاد شد؟ آیا چه واقع قابل پیش بینی نبود؟ قابل پیش بینی بود. مهم گشته شد. و با اجرای برنامه‌ها نه تنها از نظر اقتصادی روستاهای ایران بسست نزل و عدم بهره‌وری پیش رفت. آقایان اعضای هیئت دولت! سرزمین‌های ایران بخرده شد. حقوق سرزمین‌های ایران را قطع کرد. سیر حفظ نگرده است. در هر جغوه و در هر نوبتی شهرها در هم ریخته شد. زمین‌های معصوم استنادات و فرهنگ ملی ایران را در پیش روستاهای ایران بوده است. همان روستاهایی است که در دورترین نوارهای سرزمین مملکت بود. همان روستاهایی که در نوار نوبت بود. همان روستاهایی که در دل نوبت‌های ایران زمین بود. اینها در برابر حمله مغول و یورش‌های دیگر استبدادگی و مغایرت نژاد و سرزمین ما را، فرهنگ و معتدات و استقلال ما را حفظ کردند. (صحیح است) البته آن نوعی که دستگاه‌های حکومت مرکزی تسبیب‌پذیر می‌گردد و در سینه‌های استعماری شدند. از موجودیت ملی و فرهنگ ایرانی دفاع کردند. چرا این باگ‌های توأم و موجودیت ملی را در هم ریختند؟ چرا؟ با چه قیمتی دیگر مسوول روستاهای ایران را احیاء نمود؟ با چه قیمتی میشود این ثانویات فرهنگی و فلسفی و ملی را برپا داشت؟ طی سالیهای مفاد می‌سولان ما اینجا چه گفتند در برابر سخنان و تذکرات و توضیحات نمایندگان مجلس شورای ملی؟ (یکی از نمایندگان) گفتند بول داریم می‌خوریم و می‌خوریم. بده گفتند. و گفتند صرف نمی‌کنند روستاها به این کیفیت پراکنده باشند. من تعجب می‌کنم چرا مدتی است برای عدای معدود این دید بوجود آمده است که شناخت موجودیت و فرهنگ ملی را تنها از دید اقتصادی بررسی میکنند. اقتصاد تنها وسیله واگرمی است برای حفظ موجودیت ملی و حفظ فرهنگ ملی و منابع ملی ما. درآمد ملی ما، امکانات حکومتی و اجرایی ما باید معطوف به هدف‌های ملی باشد از جمله آنکه باید با درآمد نفت در دورترین روستاها بازگادهای کوچک تولیدی ایجاد شود. ششمی کنند که صنعت ایران به دورترین مناطق ایران زمین برده شود. سعی کنند که زندگی به دورترین و تمام مناطق این مملکت برده شود. شما سرمایه‌های این مملکت را، منابع این مملکت را صرف این می‌کنید که در این مملکت بوز و آنداس و گندم خارجی و برتنال خارجی و نارنگی و لیمو و غیر خارجی مصرف شود. من این را رفاہ ملی نمی‌دانم. بلکه سبب بی‌اصافانه سرمایه ملی است. ادامه چنین

روشی ما را به اینجا رسانید. کشاورزی ما را به این حد از نابسامانی رسانید و همچنین دامداری ما را (یکی از نمایندگان) بفرمائید کشاورزی و دامداری سابق ما را) و این یک مسأله ساده نیست که بسادگی از تشارش بگذریم. آقایان! ما بسیار تجاوزات را دیدیم ولی در برابر این تجاوزات تسلیم نشدیم. اما چرا تسلیم نشدیم؟ برای اینکه ما یک قالب و یک نافت مستحکم ملی را داشتیم. این نافت، نافت روستاهای ما است و واحدهای این نافت، یعنی روستاهای ایران. خود را تغذیه میکرد. شهرها را تغذیه میکرد. تولید میکرد ولی امروز روستایی باید در صفت خرید گوشت و گندم با بستن از من چنین وضعی را بویج وجه تنها یک عدم برنامه‌ریزی صحیح تقی نمی‌کنم. من این موضوع را یک قاجعه بزرگ ملی می‌دانم و مسئولیتی را که دست‌اندر کار ایجاد این قاجعه بزرگ ملی بوده‌اند در پیشگاه ملت ایران مسوول می‌دانم (صحیح است. احسنت) جناب آقای توانی یادداشتی فرستاده‌اند و مرقوم داشته‌اند که فرانس با ۹ میلیون هکتار سرزمین، ۴۶ میلیون نفر را غذا می‌دهد و ۷۷ میلیون تن ذرت وجود و گندم و مقدار زیادی گوشت و لبنیات صادر می‌کند ولی مملکت ما با اینهمه زمین زیر کشت برای ۳۳ میلیون نفر نمی‌تواند خود کفا باشد. (صائبی - میزان بازنگری آنجا چقدر است؟) سؤال فرمودند جناب صائبی، من عرض می‌کنم که مساحت زمین‌های قابل کشت ایران را مقایسه بفرمائید با فرانسه و آلمان و یا هلند. آنوقت ملاحظه خواهید فرمود که ما در همین مقدار زمین‌های قابل کشت امکان پذیرش و پذیرایی نیروهای عظیم انسانی را داریم (صحیح است - احسنت) من همین جابه‌یک مسأله توجه می‌دهم. زیرا متأسفانه این را هم در برنامه این دولت دیده و آن مسأله جلوگیری از افزایش جمعیت است. من این را تاراً عرض کرده‌ام و آن را یک قاجعه ملی می‌دانم. مملکتی در این وسعت و موقعیت جغرافیایی قرارداد که محاصره است بین شوراهایی که در این کشورها جمعیت می‌جوید و مانمی‌توانیم تنها با تعداد اندک جمعیت در این شرایط در برابر مخاطرات احتمالی آینده‌های دور، دفاع لازم را از این سرزمین‌های وسیع نماییم. متأسفانه، همانگونه که می‌بینیم امروز پیش از یک میلیون نازکر غیر ایرانی در ایران هست. این تعداد نازکر خارجی برابر ۳۴ میلیون نیروی انسانی ما، چه تعداد است؟ فکر میکنم ما در حدود ۱۱ میلیون یا کمتر نیروی کار داریم خواهش میکنم اینجا بفرمائید، توضیح

بدهید نه در لوث، نه در دویی و نه در شوراهایی از این قبیل. بلکه در یک سرزمین بمانند ایران که باید سرنوشته ساز در جهان باشد، نسبت به نیروی کار خود چه تعداد نیروی کار خارجی دارند؟ آقایان چند روز پیش لایحه‌ای را تصویب کردند، جناب آقای وزیر دادگستری آن لایحه قانون الحاق دو تبصره به ماده ۱۰ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجی در ایران است که متن ماده واحده را قرائت می‌کنم:

«ماده واحده - الف - دادستان شهرستان میتواند به پیشنهاد شهربانی کشور شاهنشاهی یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تعقیب تبعه بیگانه‌ای را که بدون داشتن اسناد لازم و یا با داشتن اسناد لازم از راه‌های غیر مجاز بکشور وارد شده یا بشود در برابر معلق نماید.»

بیدانید این یعنی چه و چرا؟ بخاطر این هست که اولاً گروه‌های عظیمی از نازکران غیر ایرانی به ایران می‌آیند که در سرز نشود از ورود آنان مانعت کرد یا بفرض بدلیل کمبود نیروی انسانی نباید مانعت کرد. می‌آیند تحت تعقیب قرار میگیرند و تعداد آنها بدان حد و شدت است که غالباً نمی‌توانیم این تعداد عظیم را تعقیب نموده در ندامتگاهها نگهداری و تغذیه کنند. امروز این قانون را می‌گذرانیم که در واقع هر غیر ایرانی بدون در دست داشتن اسناد لازم یا بطور غیر مجاز وارد شد بتواند از تعقیب مصون باشد و در واقع از نظریک بررسی دقیق نوعی اعلام منع تعقیب است. اعلام آزادی ورود این نازکران و اتباع بیگانه بایران است بکجا خواهیم رسید و مایه نجا میرویم؟ آقایان و خانها شما نمایندگان مناطق مختلف هستید، از تهران گرفته تا دورترین نقاط ایران، تا قلب لویرها، تا سرزمینهای دور دست آذربایجان و تا سرزمین دور دست کردستان و خوزستان، ما گروه، گروه حضور این نازکران غیر ایرانی را می‌بینیم. با این روند تعداد آنها بسی افزون خواهد شد. امروز اگر یک میلیون و اندی یا بقول یکی از همکاران ۳ میلیون هست باز این تعداد به نحو سرسام‌آوری پیش خواهد رفت. گذشته از جهت دیگر از نظر مسائل سیاسی و از نظر مسائل فرهنگی و از نظر امنیت ملی این موضوع را امروز مورد تأکید قرار میدهم بدین ترتیب آینده چه خواهد شد و با این سرزمینهای وسیع چرا می‌بایست عملاً جلوی افزایش جمعیت را بگیریم؟ در گزارش دولت و در گزارشهای دولت سابق و در ادوار مختلف آمده است که بخاطر تأمین رفاہ و تقویت جلوی افزایش جمعیت را میگیرند. چرا تأمین رفاه و تقویت اقتصادی ما را از این طریق دنبال

می‌کنید؟ نمی‌گوئیم خانواده‌ها نمی‌بایست در رفاہ باشند. ولی سی و چند میلیون جمعیت ایران را و با طبق پیش بینی‌هایی که میشوید شصت میلیون جمعیت ایرانی را در آینده ای نزدیک در ۱۰ سال و ۱۰ سال دیگر با این منابع درآمد و با این امکانات، اگر برنامه‌های صحیح و دقیق و معطوف به هدف‌های ملی باشد ما چگونه رفاہ آنها را تأمین کنیم این بدین منزله هست که دستگاههای اجرایی وظایف خود را در نیابند و آنگونه که باید و شاید راه حل را در این مورد در نظر بگیرند. پس بایند تعداد افراد خانواده‌ها را کمتر کنند. بهرحال، بظن من همانطور که دربار عرض کرده‌ام با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی ایران و با توجه به مخاطراتی که طی هزارها سال ما را در این منطقه از جهان احاطه کرده است و با توجه به سرزمینی‌های وسیع و پراکنده ایران و با توجه به مخاطراتی که ملاً در دهه‌های آینده در جهان خواهد بود ما با آنکه بر نیروی عظیم انسانی خواهیم توانست از این سرزمین و از این ملت و فرهنگ دفاع نماییم. بدین سبب این مسأله یکی از بزرگترین مسائل ملی ماست و من متأسفم که این بزرگترین مسائل ملی ما در برنامه دولتها با این کیفیت توجه شده است و با این کیفیت آنها در صدد محدود کردن نیروی عظیم انسانی ما هستند. در برنامه‌های اجرایی دولت آمده است و قبلاً هم در برنامه‌های قبلی نوشته شده بود و همانطور که گفتم از این جهات عیناً توجیه برنامه‌های قبلی است؟ که از تولید بشلای ناخواسته جلوگیری شود. ولی حرف من اینجاست که اصولاً چرا دستگاههای بهداشتی با دستگاههای تبلیغاتی و دستگاههای اجرایی ما تجهیز بشوند؟ برای تبلیغ این مسأله که بطور خواسته جلوی ایجاد نسل را بگیرند. من آرزو دارم که بمانند چندین سال قبل روزی برسد که مادر نمونه، مادری باشد که تعداد بیشتری فرزند را بجامعه تحویل داده است (آفرین - احسنت) این را من بعنوان یک مسأله زودگذر عرض نمی‌کنم، این عقیده من یکی از اصول استراتژی ملی ماست و معضوف به هدف‌های ملی ماست. البته دولتها وظیفه دارند که با برخورداری از امکانات و موجبات و مسائل تأمین حیات یک چنین نیروهای عظیم انسانی را فراهم کنند و من در اینجا لازم میدانم برای نمایندگان محترم توضیح دهم، لابد برخی از آنها با برخی از کارشناسان دولت در سمینارهایی که جهت تنظیم خانواده با تجدید جمعیت

مضرع بود حضور داشته‌اند و لابد توجه کرده‌اند که چگونه نمایندگان چندین کشور که امروز بیشترین جمعیت را در جهان دارند و تشریح امکانات و از نظر تغذیه دارند مسأله جلوگیری از افزایش جمعیت را از نظر مسائل ملیشان بی‌توجه یک مسأله قابل دفاعی تلقی نکردند، امروز دیگر این نظریه یک نظریه مترقی محسوب نمی‌شود. اگر کنکاش بیشتری نسیم ریشه‌های این تبلیغ کلاسیک را در این مورد در بعضی برنامه‌های وسیع‌تر در سطح جهانی پیدا خواهیم کرد. من بعنوان یک ایرانی و بعنوان کسی که اعتقاد دارم تا جهان باقی است ایران باید باقی بماند و بعنوان کسی که اعتقاد دارم استمرار این فرهنگ و این قوم و نظام و این جامعه نباید قطع بشود، عرض می‌کنم که ایران زمین تنها با وجود انبوه عظیمی از جمعیت نیرومند، سالم و نارآمد قابل دفاع خواهد بود. و این وظیفه دولت‌ها و همه ما است و وظیفه دستگاه‌های اجرایی است که آن انسان‌های نیرومند و سالم و نارآمد را بار بار در موارد این توجه، توجه درستی نیست، من همواره در موارد مختلف این را عرض کرده و امروز هم نظرم را عرض می‌کنم و من این قسمت از برنامه لایحه دولت را در بودجه که برنامه است از بودجه و برنامه‌های است از خط مشی بودجه مفید و مقتضی نمی‌شناسم که هیچ، بلکه متضمن خطرانی برای آینده می‌دانم. در مورد نیروی برق در برنامه تقدیمی دولت به مجلس شورای ملی نه در لایحه بودجه بلکه در برنامه دولت اشاره شده است که برنامه‌های تفصیلی را در برنامه بودجه و لوائح دیگر خواهند داد، این چنین اشاره شده است: «... در اینجا بحثی از قطع برق به میان آمد، و بررسی مسائل پیش آمد که بحقیقت روشنگر واقعیت‌های بسیار تلخی است، حقایق تلخی که نشاندهنده سهل‌انگاری و بی‌مبالاتی پیمانکاران خارجی است، اگر اینها به تعهدات خود مؤمن بودند و وفا می‌کردند امروز مات ایران دچار این مشکلات نمی‌شد.» بنظر من این نمی‌تواند سبب حرجت ما باشد، واقعیتها بسیار تلخ است برای ملت ایران، وجود سهل‌انگاری صحیح، ولی عجبا پس دولت و سازمانهای مسؤول چه می‌کردند؟ که پیمانکاران خارجی بی‌مبالاتی کردند، پس آن کسانی که مسؤولیت‌های امریه‌دهنده آنها بودند چه می‌کردند که پیمانکاران خارجی بی‌مبالاتی کردند؟ من نمی‌گویم که پیمانکاران خارجی بی‌مبالاتی نکردند. ولی اینها بدلیلی نداشتند بی‌مبالاتی نکنند که مسؤولان سازمانهای دولتی بی‌مبالاتی کردند. اگر آنها وظایف خودشان را صحیح انجام میدادند و اگر مدام اصول

و قوانین مملکتی را بعنوان مقررات دست و پا گیر کنار نمی‌گذاشتند (صحیح است) و اگر اصول و مقررات مملکت را رعایت میکردند و اگر وظایف خودشان را دقیق انجام میدادند پیمانکاران خارجی نمی‌توانستند بی‌مبالاتی کنند این گزارش دولت در مورد بی‌مبالاتی پیمانکاران خارجی چه پیش آمده‌های بسیار تلخی را بوجود آورده است، ساده نیست جناب دکتر کثرت‌نویز، جنابعالی بعنوان وزیر دادگستری با توجه باین گزارش که دولت در برنامه خودش منعکس کرده است می‌بایستی بعنوان مسؤول بدستگاه‌های مربوط اعلام می‌کردید که مسبب این شرایطی را که موجب شد، پیمانکاران بی‌مبالاتی نمایند و این حوادث تلخ و غم‌انگیز را بوجود آورده‌اند تعقیب می‌کردند. و من این را عرض کرده و عرض می‌کنم، در هنگامی هم که جناب توفلی وزیر محترم نیرو توضیحاتی دادند عرض کردم، و ایشان استراتژی کارشان را اعلام کردند و دیدیم که مجلس شورای ملی هم تأیید کرده است استراتژی بود که میبایست از آغاز توسعه صنایع برق و آغاز سرمایه‌گذاریهای عظیم ملت ایران در برنامه برق رسانی انجام می‌شود نشده برنامه ریزان و مجریان مسئولند در پیشگاه ملت ایران و دستگاه‌های اجرایی مملکت مکلف هستند به یکدیگر داناتها بپردازند و آنها را تشبیه و مجازات کنند. مگر مثل این زبسانانهای نیروی برق تا کنون نشده است، بسیار شده است، ولی عدم پیگرد مسبب این خط‌ها و نابسامانیها نتایجش همین جریانانی است که ملاحظه فرمودید. نتیجه این اقدامات چه شده است؟ من عمیقاً متالم شدم، قسمی از بیانات آقای نخست‌وزیر را در مجلس شورای ملی قرائت میکنم «فعلیتهای غیر موجه و سوداگری زمین تنها بخاطر تحصیل سود و هم چنین اسراف و تبذیر در سالهای اخیر از عواملی بود که در ایجاد تورم و بهم‌ریختگی اقتصادی نقشی بارز داشت» این سخن من نیست، سخن جناب نخست‌وزیر کارشناس عالیقدر و با تجربه است، طی سالها بهم‌ریختگی اقتصادی مفهومش چیست؟ درست است، یعنی اقتصاد ما بهم‌ریخته، رشته‌های بسیاری از هم گسیخته است. من کاملاً در این قسمت اخیر جناب نخست‌وزیر با جنابعالی هم آهنگ هستم و همراه، ولی تنها دلیل را فقط آن عوارض گریزهای زمینخواران بزرگ نمیدانم آنهم یکی از عوارض نابسامانیها می‌است که بوجود آمده است. آنهم یکی از عوارض آن برنامه‌ریزیهای ناصحیحی است که بوجود آمده است. آنهم یکی از عوارض تخلیه روستاها است. آنهم یکی از عوارض

متمرکز کردن صنایع در چند شهر ایران است و آنهم یکی از عوارض تبذیر در مصرف است. ایکاش ما رقم این تبذیر در مصرف را میدانستیم. این تبذیر در مصرف تنها عادت دادن مردم ایران بمصرف غیر ضرور نیست. این تبذیر در مصرف در مواردی بصورت گندیدن، سوزاندن و فاسد شدن و بدربار ریختن مواد غذایی است که بایران حمل میشود. یا ما نظامی داریم که در این نظام اداری و اجتماعی قضائی چنین کسان خاطی و تبصر و بجزم نیستند که دیگر یعنی ندارم، یا اگر نظامی هست چنین کسانی مسبب چنین مصرف‌های تبذیرآمیز شده‌اند که نتیجه‌اش از دست دادن منابع مملکت است مقصودن و لاجاله در مجازات آنها تردید نباید کرد. من اطمینان دارم این ناراحتیها، این عسیانها در هر حدی که باشد، من اکنون در باره آن بحث نمی‌کنم، برای من خیلی غم‌انگیز است که دیشب در روزنامه خواندم که دادستان تبریز گفته است افراد کمتر از ۱۸ سال که در این اقدامات و حوادث بوده‌اند آنها را بدادگاه اطفال می‌فرستیم. چرا اطفال معصوم مملکت باید در چنین حوادثی باشند؟ می‌گوئید تحریک شده‌اند، ولی من می‌گویم چرا؟ چرا باید شرایطی بوجود آید و چرا ما نباید آن دانشجو و دانش‌آموز را نوعی تجهیز کنیم که اغفال نشود؟ چرا هایش اینجاست. اگر مردم ایران می‌خواندند که مسبب این اسرافها و تبذیرها سریعاً تعقیب شده‌اند، آنوقت اینها در برابر هر محرکی سد قوی و عظیمی بودند. بدیهی است من چنین پاسخ خواهم شنید که همینگونه است، ولی من بعنوان یک ایرانی حدوث هر واقعه‌ای را از این قبیل در هر حدی محدود و کوچک هم که باشد نمی‌پذیرم و نمیتوانم بپذیرم. اما چرا اینطور شد، یک بحثی را همواره مطرح کرده‌ام بار دیگر خدمتان مطرح میکنم. چه در هنگام طرح برنامه‌های دولت و چه در مورد طرح لایحه‌های بودجه کل کشور یا در هر هنگام دیگر که این امکان را پیدا کردم، این موضوع را مطرح کرده‌ام و آن ضرورت استقرار دقیق و همه جانبه حکومت قانون است در همه جا و در هر مورد و برای هر گروه، استقرار و حکومت قانون. آنهم قانون عادلانه. فتوادالیم ارضی هم یک نظم قانونی بود ولی یک نظام قانونی عادلانه نبود. نظام آرزباب و رعیتی هم نوعی نظم قانونی وقت بود، اما یک نظام قانونی عادلانه نبود. و همین جا است که اصولاً این بحث را جامعه شناسان، حقوقدانان و قانونگذاران بان اعتقاد و اتکا دارند که قوانین باید عادلانه باشد.

قوانین باید معطوف بهدنیهای اجتماع باشد. قوانین باید متأثر از مقتضیات ملی باشد، تا مردم آن قوانین را بادل و جان بپذیرند. آنوقت اجرای قوانین ایجاد بعضی ناراحتیها و خشمها و غضبها و کینه‌توزیها و عصبانیا را نماید. در اینجا من عذر میخواهم که بناچار یک بحث جنبی می‌پردازم. وقتی سخن از استبداد میشود در علم حقوق دو نوع استبداد است، یکی استبداد مادی و دیگری استبداد معنوی. استبداد مادی آن است که صاحب قدرتی برخلاف قانون عمل کند. قانون هست ولی بقانون اعتنا نمی‌کند، قانون هست ولی در مورد همه یکسان اجرا نمی‌شود و در هنگام اجرای آن تبعیض میشود. قانون هست ولی برخلاف منطوق قانون تعبیر و تفسیر و عمل نمیشود. این روش از جانب هر صاحب مقامی که اعمال شود استبداد میشود. اما استبداد معنوی چیست؟ ایسین است که قوانین هست، اما این قوانین مبتنی بر اصول صحیح قانونگذاری نیست. این قوانین مبتنی با هدفهای اجتماع نیست، حالا این جامعه هر نوع نظام یا معتقداتی داشته باشد، مسلم می‌بایست قوانین که برای جامعه‌ای وضع میشود مبتنی و معطوف باصولی باشد که از طریق صحیح و قانونی خودش عمل بشود. تا آنوقت بشود یک قانون صحیح، یک قانون قابل عرضه برای اجتماع، قانونی که تالی فاسد ایجاد نکند و مردم احساس ستم نکنند. مردم مدام از سختی آن قانون و اجرای آن قانون به این مقام و آن مقام تظلم نکنند. قانونی که مردم اعمال و اجرای آن قانون را اجرای عدالت بدانند. فرق است بین قانون و عدالت، قانون یکی از جلوه‌های عدالت است، ولی تمامی عدالت نیست. اما هر عدالتی باید در لباس قانون پیاده شود. بنابراین هرگاه قوانینی چنین خصوصیتی را داشته باشد قوانین عادلانه نیست. آنوقت مجریان و مسؤولین آن را اجرا می‌کنند، وقتی هم موکلین شما آمدند و شما هم پرشش کردید. می‌گویند خودتان قانون گذرانده‌اید. اما قانون عادلانه نیست، در واقع اینجا استبداد معنوی اجرا شده است. پس فلسفه وجود مجلس شورای ملی برای چیست؟ برای اینست که مراقب باشد و نگذارد قوانینی اجرا بشود که متضمن استبداد معنوی است، من در جایگاه کسی که بیش از ۳۷ سال است در مبارزات اجتماعی ملی هستم، بعنوان یک ایرانی که سعی نموده‌ام جامعه خود را بشناسم و به خصوصیات اجتماعی، معتقدات معنوی و سنتهای ملی این اجتماع آشنا هستم عرض می‌کنم که سبب عمده‌ای از این نابسامانیها، سبب اینکه چنین

زمینه‌هایی بوجود آمده که هرکس دلش خواست در گوشه‌ای بنشیند و کبریتی بکشد و محیطی مشتعل شود علتش چیست؟ متأسفانه استقرار نوعی استبداد معنوی، یعنی استقرار وضع و اجرای بعضی قوانین است که این خصوصیات در آن نیست. و این نموداری از مشکلاتی است که در این مملکت وجود دارد. نمونه‌هایش را عرض می‌کنم. آقایان نمایندگان چه تعداد از کارمندان بازنشسته که با استفاده مقامات اجرائی از تبصره ماده ۷۴ قانون استخدام کشوری بازنشسته شده‌اند، با چشم‌گریان ودلی برخون به شما مراجعه کرده‌اند؟ این یکی از آن‌سایلی است. من بعنوان رئیس کمیسیون عرایض مدام مراجعات نمایندگان محترم را بمقامات ذربط فرستاده‌ام و آن‌ها هم جواب داده‌اند، جواب هم ظاهراً قانع کننده بوده است. گفته‌اند قانون بما اجازه میدهد، ولی این قانون، قانون عادلانه نیست، استبداد معنوی است. این قانون بوزیری حق میدهد که برود پشت‌باز وزارتش بنشیند و گروهی از مردم بازنشسته کند (یک نفر از نمایندگان - این سوء استفاده از اختیارات است) اختیار قانونی است ولی قانون ظالمانه است. تبصره ماده ۷۴ - استبداد چنین نبود، ابتدا این اختیار را به کارمندان دولت داده بود. بعد نشستند و برخاستند و تبصره ماده ۷۴ عوض شد. و شد یک سلاح تنبیه در دست دستگاه‌های اجرائی این صحیح نیست اگر کارمند خاطی است، اگر متهم است اگر کارمند تخلف و مسامحه می‌کند، او را باید طبق موازین قانونی تعقیب کرد ولی اینکه این اسلحه را بدست دستگاه اجرائی بدهد یعنی چه؟ یعنی کارمندی که بازنشسته شده‌اند اگر بحق هم بازنشسته شده مدام فکرمی‌کند، باو ظلم شده و آن کارمندی که بازنشسته نشده خود را در معرض خطر می‌بیند پس این قانون، قانون عادلانه نیست، اجرای این قانون اعمال نوعی از استبداد معنوی است. این قانون به مسئولان دستگاه‌های اجرائی حق می‌دهد که در پناه قانون نفارت خودشان را اعمال کنند. بعقیده من در سطوحی از سازمانهای اداری بهمین سبب، استبداد معنوی حکومت می‌کند، و موجی از عدم رضایت را ایجاد کرده است. ماده ۷۴ قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مربوط به تشخیص مراتع ملی شده است که فکرمی‌کنم هیچ یک از نمایندگان محترم مجلس شورای ملی بخصوص نمایندگان شهرستانها، نباشند که مدام مواجه با فریاد و تظلم مردم نباشند (صحیح است - احسنت) اینها مراتع مختلف مملکت را به بی‌داد کشانده و استبداد معنوی را اعمال کرده است. مدام گفته شد و تکرار

داده شد حرف این بود که قوانین و لواهی را آورده‌اند که ما نمی‌توانیم مقررات و قوانین دست و پاگیر داشته باشیم! چه اشکال دارد، کمی با تانی و تأمل بیشتر ولی با انکار مقررات و سلامت بیشتر. با اعمال ماده ۷۴ سرتاسر روستاهای مملکت دچار ناراحتی‌هایی هستند که می‌بینم این یکی از آن موارد است که در تمام سطح جغرافیائی این مملکت اعمال شده است. برای من این جلسه جلسه مهمی است. جلسه‌ایست که فکرمی‌کنم باید آن وظیفه‌ای را که در مجلس دارم دقیقاً انجام بدهم. بحث من هم هرگز فقط درباره دولت آقای آموزگار نیست. بلکه درباره نظامات اداری و اجتماعی است که سالهاست متأسفانه بدون شناخت بزرگترین موقع امنیتی مملکت، بدون شناخت عظیم‌ترین منابع مالی و بدون دریافت موهبتی که از این طریق به یمن مقاومت و شجاعت رهبری مملکت بدست آمده است شناخته‌اند. و امروز جامعه ما را با تنگنا و صمیمانه عرض می‌کنم با نابسامانیهای بسیاری که داریم روبرو کرده‌اند. قانون اجازه تأسیس مؤسسات بخت‌آزمایی در مراکز جهانگردی مطرح شد، در این قانون پیش‌بینی شده است که مراکز بخت‌آزمایی برای اتباع بیگانه و سیاحان بوجود بیاید و بهر حال آنها مصون از تعقیب و اعمال مجازات‌های مقرره در مقررات جزائی ایران باشند. آنروز هم نمایندگان مسائلسلی را عنصوان کردند که ضرورت ندارد جاذبه جهانگردی ما فی‌المثل تشکیل کازینو ابعلی باشد. ما یک جامعه سالم داشتیم و داریم، یک جامعه‌ای پابند با اصول و موازین و سنتها، چه ضرورت دارد که با تنگنا به تصوری، برای اینکه هرگز از لحظه‌ای که این قانون گذشته این چنین جاذبه‌ای بوجود نیامده است چه ضرورت دارد که ما قوانینی مغایر با این سنتها و مقررات و سلامت خاص جامعه ایران بوجود آوریم، و این فتح بایی باشد در مصوبات آینده، این از آن گونه قوانین است. اتفاقاً آن دوره هم من بودم در خدمت همکاران گرامی در مجلس شورای ملی، درباره اعتراض به این لایحه به تفصیل صحبت کردیم و باز با همان دلایل این لایحه را گذراندند و فکر می‌کنم بخوبی میدانید کسانی که در کازینو ابعلی و امثالهم هستند سیاحان خارجی نیستند و بیشتر متأسفانه هموطنان ما هستند. آنوقت چرا ما این بدعت را بگذاریم در عدم اجرای قوانین جزائی؟ قوانین جزائی ما این اعمال را جرم شناخته است. اصل اجرای قوانین بخصوص قوانین جزائی ایجاب می‌کند که در این مورد بخصوص هیچگونه استثنائی وجود

نداشته باشد. این صحیح نیست که قانون وضع بشود برخلاف اصول و در متن قانون هم ذکر شود که مرتکبین بعضی جرائم از پیگرد و مجازات مصون هستند وضع و اجرای چنین قانونی اعمال استبداد معنوی است یعنی وضع و اجرای قانونی است برخلاف آن اصولی که بان اشاره شد (صحیح است) قانون دیگر قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع است زیر عنوان «تبدیل اراضی جنگلی جلگه‌ای شمال» در این قانون پیش‌بینی شده است که از استانهای گیلان و مازندران، از استارا تا کلیدان به نحوی اراضی جنگلی جلگه‌ای شمال را که با اتکاء به قانون ملی شیخ متابع طبیعی از مردم محل گرفته‌اند اینها را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار کنند، از ۲۰ هکتار تا صد هکتار و حداکثر هر هکتار به بهای ۱۰ هزار ریال به چه کسانی واگذار کرده‌اند؟ صورتشان را بیاورید، اینرا من بعنوان یک سؤال عرض می‌کنم. صورتش را بیاورید تا ببینم اراضی را که از مردم و روستاییان گرفته شده و ملی شده به چه کسانی داده شده است؟ ما گفتیم، جواب دادند قانون است و قانون را اجرا می‌کنیم! ولی آیا این قانون معطوف به هدفهای اصلاحات ارضی بود؟ آیا این قانون در مسیر استراتژی تحولات ملی اجتماعی ایران بوده است؟ آیا این قانون معطوف به هدفهای ملی و هدفهای قانونی اجرا شده است؟ آیا طرحهایی که در قانون پیش‌بینی کرده بودند اجرا شده است؟ آیا بهر حال مراد از ملی شدن این بود که با این لواهی و قوانین چشمگیرترین و زنده‌ترین خاصه خرجیها را بکنیم؟ آنوقت حق دارد فرزند آن روستایی که هروقت از کنار آن ویلاها میگذرد ویلاهایی که، زمینهایش را به ثمن بخش خریده‌اند و به قیمت هنگفت فروخته و بقول یکی از همکاران با آن مبلغ هنگفت دوراز ایران برای خودشان جایگاه و مکان ساخته اند و زندگی می‌کنند، ببینند و مشاهده کنند و دلخون نشوند؟ (صحیح است - احسنت) اینجا یاد شعری می‌افتم، یکی از همکاران می‌گفت یاد ندارم که در مجلس شعر خوانده باشید برای اینکه هیچوقت نمی‌خواستم شعر بگویم، بهر حال آن بیت این است:

سرشک از زخم پاك کردن چه حاصل
علاجی بکنم کردلم خون نریزد (احسنت)

اگر حقایق را ببینیم و مسایل را از این دیدگاه بشناسیم و سعی کنیم علاجی بکنیم که دلی خون نشود و دلی غمگین نشود و کسی احساس تعدی نکند، آنوقت سرشکی هم نخواهد ماند، که بخواهیم از این چهره‌ها پاك کنیم. (احسنت). قوانین دیگری از این قبیل که ملاحظه می‌فرمایید وجود دارند مانند قانون ایجاد کشت و صنعتها (دکتر دادفر هدف قوانین درست است اجرای صحیح قوانین مطالبی

است که باید بفرمایید). من اینجا با حضرت عالی کاملاً اختلاف نظر دارم، این قوانینی را که من برش مردم نمی‌فید میدانم و نه معطوف به هدفهای تحول اجتماعی بهر حال نتیجه این است که در این کشت و صنعتها هزاران خانواده‌های روستائی صاحب نسق آواره شده‌اند. درآمد و تولید زمینهای متصرفی این کشت و صنعت هانکث شدیدی پیدا کرده نظر همکاران محترم و نظر مسئولان مملکتی را بمذاکراتی که پیرامون لایحه‌ای که وزارت کشاورزی و عمران روستائی آورد جلب می‌کنم، دلیل شکست و دلیل عدم صحت این قانون همان لایحه‌ای بود که برای فروش تأسیسات کشاورزی بمجلس پیشنهاد شد. ولی اینها آقای دکتر دادفر مسائلی نیست که تازه باشد، این مطالب بان هنگام هم که لایحه را آوردند بیان شد، پیش‌بینی گردید، ولی بهر حال من نگفتم که آن قانون نیست، قانون هست، ولی آنگونه قوانین، آن خصوصیات را ندارد که عرض کردم. یک چنین قوانینی در واقع استبداد معنوی را ایجاد می‌کند نتیجه این شد که بنظر من با استفاده از این مقررات قانونی و با استفاده از منابع عظیم درآمد مملکت در بسیاری از موارد به تشخیص من، بگذارید بگویم، و این مسئولیت را بپذیرم: نوعی فتوای لایحه ارضی بوجود آمده است. این فتوای لایحه جدید ارضی و آن هم انحصار در صنایع و واحدهای تولیدی که دیدم در گزارش دولت هم بان اشارتی رفته است ولی تنها اشارتی!

از این قبیل قانونهاست کلیه قوانینی که متضمن معافیتهای ظالمانه مالیاتی است، بیچاره مجلس! یعنی در واقع بیچاره من نه مجلس! ماده ۱۱۰ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم موضوعش معافیت آپارتمانهای بیش از ده طبقه است (رفعی) - من اعتراض کردم مرا تأیید نکردید (من تأیید کردم، حتی به تفصیل در مخالفت بان لایحه صحبت کردم ولی آن لایحه‌ای بود که رفت به سنا، آنچه را که من اکنون از آن صحبت میکنم ماده ۱۱۰ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم است که میگوید: «اشخاص حقیقی یا حقوقی که ظرف پنجسال از تاریخ تصویب این اصلاحیه (۱۴ اسفند ۱۳۵۲) واحدهای ده طبقه ایجاد نمایند نسبت به درآمدی که از فروش یا اجاره واحدهای مذکور ظرف ده سال از تاریخ اختتام بنا تحصیل میکنند از پرداخت مالیات معاف هستند.» که بان گونه که می‌دانم و می‌دانید قوانینی به تصویب می‌رسد! بعد هم جناب دکتر دادفر می‌بایست بفرماید

که قانون هست؟ کدام نماینده مردم ماده ۱۱۰ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم را یک قانون عادلانه تلقی می کند؟ موضوعش معافیت است، یا این راقانون عادلانه می دانید؟ آیا این را یک نوع معافیت مالیاتی طبقاتی نمی دانید؟ که من میدانم، من این ماده ۱۱۰ را معافیت مالیاتی طبقاتی و بنوع گروهی معدود سرمایه داران کلان میدانم، این نوع قوانین و اجرای این نوع قوانین است که عادلانه نیست، من این قانون را از جمله مصادیق استبداد معنوی میدانم، یعنی قانون است اما با آن اصول که قبلاً توضیح دادم تطبیق نمی کند. مسئله دیگر این است که بسیاری از مشکلات ما باین سبب است که به نحوی از انحاء صلاحیتهای قوه قضائیه را گرفته اند و به قوه اجرائیه داده اند، این گونه قوانین، قوانین منطبق با اصول اساسی و منطبق با عدالت نیست و کلیه قوانین که بنحوی از انحاء اختیارات قوه مقننه رایه دستگاههای اجرائی داده است، اینها نیز از مصادیق استبداد معنوی است و تا کتون تا چه حد ما باین گونه قوانین مواجه شدیم؟ با قوانین پیاپی، ناسخ و منسوخ نیز از آن قبیل است. بیاد دارم هنگامیکه لایحه آوردند برای تجزیه وزارتخانه ها چگونه نمایندگان بیان مطلب کردند و چگونه با استدلالهای عجیب و غریب از طرف نمایندگان دولت روبرو شدند و سپس چگونه بناظر و طرح ادغام آنها روبرو شده اند ولی چگونه این امور قابل پیش بینی نیست؟ در مملکتی که باید بر اساس یک برنامه ریزی صحیح آموزش را اداره کند، برنامه ریزانی که باید با آینده نگری طرحهای اجرائی مملکت را تنظیم کنند و لوايح را به مجلس تقدیم کنند، اینها می بایست بتوانند این موارد را در نظر بگیرند. و اما مجلس شورای ملی، ولی فقط باید بگویم غم انگیز است، اگر مجلس شورای ملی آنگونه که باید و شاید در موقع خود عمل میکرد، اگر بطرق مستقیم و غیر مستقیم سعی نمیشد وظیفه خود را آنگونه که باید و شاید انجام ندهد ما امروز باین مسائل روبرو نبودیم من حیث المجموع فراهم کردن زمینه مساعد، فراهم شدن زمینه مساعد (آقای رفعتی، مقصر دولت نیست) عرض خواهم کرد و من بسم خودم تأنجاتی که وظیفه داشتم نظرم را بیان کرده ام، اینهم بگذارید یکی از آن موارد باشد، هیچ قبای دیگری هم برای انتخابات دوره بعد ندوخته ام و نتیجه آنچنان وضعی است که ما باید مواجه با شرایطی بشویم که بهر نحوی از انحاء تبریز را شهر جنگ زده تلقی کنند، در شیراز و قم و مناطق دیگر چرا؟ چنین وضعی هرگز نبود، چرا نباید حقایق رانشناخت؟ اگر پاسخ این چرا را پیدا نکنیم در آینده نزدیک در برابر ملت ایران، شاهنشاهی ایران و سرنوشت ایران مسئولیتی

بزرگ خواهیم داشت (صحیح است)، جامعه ایرانی با یک معتقدات قوی و محکم هزاران ساله، جامعه ایرانی که تنها جامعه ای است که دقیقاً مذهبش با ملیتش منطبق است و این آمیختگی ملیت و مذهب است که طی سده ها و قرن های متمادی ما را حفظ کرده است (صحیح است). بسیاری از زمانها بود که در ایران زمین اثری از حکومت نبود. چه بسا حکومت وجود نداشت، صدراعظم وجود نداشت، حاکم و والی وجود نداشت، ولی چه چیزی این ملت و سرزمین را حفظ کرد؟ ملیت و مذهب بهم پیوسته ایران بوده است (صحیح است) من هر صدائی را که هر نوع تزلزلی را بخواهد در این اتحاد ایجاد کند، دشمنی به مات ایران میدانم، مسئله برای ما شوخی نیست، مایک سرنوشتی را پشت سر داریم، و یک سرنوشت هزاران ساله را طی خواهیم کرد. مای خواهدیم باشم، با هویت ایرانی، در تاریخ آینده و در زمانهای آینده ما باید پایگاههای قویم موجودیت ملت ایران را بشناسیم. دین یکی از مهم ترین پایگاههای ایران اسلامی است. چنین نظام فحیم ملی و اجتماعی که پیوند یافته از ملیت و دین میباشد تمام تیره های هم نژاد ایران را نیز در تار و پود خود نگاه داشت، آن زمانی که شاه اسماعیل بزرگ با شمشیر آخته به توپهای عثمانی حمله کرد بنام مرشد بزرگ، دلاوران کرد در کنار او شمشیر زدند و دشت چالدران نشانه تجلی وحدت و هماهنگی نژاد و قوم و مذهب است. تا اعماق دور دست آفریقا، آسیا، پاکستان، بروید، به مناطق دیگر بروید، میلیونها شیعه از نظر مذهب خود را متعلق به ایران و شاهنشاهی ایران میدانند، این فضای وسیع همبسته ما را چگونه بدست آوردیم؟ با اتکاء بزرگان ملی، پیشوایان و رهبران بزرگ مذهبی ما، اینها بودند که همواره ملت ایران، سرزمین و نظام شاهنشاهی ایران را از جان و دل حمایت و حفاظت کردند، من به دست آورد بیش از یک هزار و سیصد سال فرهنگ عظیم ایران دوران اسلام نمی پردازم که چگونه بمانند یک ودیعه و میراث گرانقدر به جهان عرضه شده و در تمامی رگها و تار و پود این پیوند ریشه و اثر مذهب ایران نهفته است و وجود دارد، تاریخ صد سال اخیر ملت ایران نمی تواند بزرگانی را بمانند آیه الله شیرازی ها و ملا کاظم خراسانی ها و آیه الله بهبهانی ها، آیه الله طباطبائی ها - ثقة الاسلام ها که از همان تبریز عزیز برخاست فراموش نماید (احسن است). او برای چه برخاست، برای دفاع از موجودیت ایران و برای حفظ استقلال ایران بالای دار رفتن من وظیفه ملی دارم این نکات را در مجلس شورای ملی ایران بیان نمایم، این پیوند عظیم و فحیم، این پیوند ناگسستنی و محکم میان همه گروهها، میان

ملت ایران با معتقدات مذهبی می بایست همچنان مصون و محفوظ بماند، حرمت آنها می بایست حفظ شود و آنوقت همه این مجموعه بمانند همیشه، بمانند صدها سال گذشته بمانند دوران صفوی و دوران های دیگر، همه این مجموعه آنوقت نظام شاهنشاهی ایرانی را که از نظر حقوقی نیز بر قانون اساسی ایران اتکاء دارد پاس دارد. جز این هر اندیشه ای ابراز بشود و هر قلمی بگردش بیاید و هر قدمی برداشته شود من عرض می کنم، بمصلحت ایران و خدمت به شاهنشاهی شیعه ایران و سرزمین ایران نیست (آفرین) جناب دکتر دادفر گفتید وضع اینگونه قوانین که نمونه های استبداد معنوی است چگونه است؟ متأسفم، که میدانید که چگونه است. متأسفانه با طرق مستقیم و غیر مستقیم مجلس ایران در موارد متعدد نتوانسته است، آنگونه که باید و شاید در حریمی که اصول و قوانین اساسی مشخص کرده است وظایف خود را انجام دهد. من بشخصه وظیفه خود را انجام داده ام و خواهم داد. من عرض می کنم این نکته را هم بگذارید در صورت جلسه باشد مقامی بسیار بسیار بلند پایه اجرائی بیگامی فرستاده است برای من که انتخابات آینده چنین است و چنان است افسوس اگر به تقدیر و سرنوشت معتقد باشیم چه جای چنین مقررات و بیگامی هائی است؟ امیدوارم آن صاحب مقام بلند پایه اجرائی عمر طولانی داشته باشد، ولی ممکن است من در این جهان خاکی نباشم. بهر حال، پیغام رسید، ولی آن مقام بلند پایه در ارسال پیغامشان خیلی شتاب کرده اند، زیرا اگر روند کار بدین منوال باشد که در نتیجه بعنوان نماینده این ملت امکان ایفای وظائف نمایندگی را در دوره دیگر نخواهم دید، در همین جا میگویم که من اصولاً در دوره آینده داوطلب نمایندگی نخواهم بود (احسن است). و این بدان معنی نیست که بهمانند سی و هفت سال گذشته مبارزات را دنبال ننمایم، بلکه برای دفاع از این سرزمین مقدس و ایفای وظیفه برابر ملت بزرگ ایران و برای پاس نظام شاهنشاهی و قانون اساسی نه تنها خود را بلکه همه ایران پرستان را، همه ناسیونالیست ها و مبارزان دیرین گام را به ایفای وظیفه بزرگ هشدار میدهم (احسن است - احسن است).

رئیس - آقای اخلاق پور تشریف بیاورید.

در بیان گسار بشوق کعبه خواهی زد قدم
سرنوشت ها گر کند خار مغیلاں غم مخور.

(احسن است)

جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند، حضار گرامی بیانات شیوا و بنسندل جناب آقای پزشکپور نماینده محبوب

و مورد علاقه همگی ما مرا آنچنان تحت تأثیر قرارداد که شاید نتوانم آن طور که باید و شاید مطالبم را عرض نمایم.

رئیس - اگر الان ناراحت هستید بگذارید در جلسه دیگری بفرمائید. (خنده نمایندگان)

اخلاق پور - اگر مرا ناراحت نکنید ناراحت نیستم از اینکه برای سومین بار است که موفق میشوم در کلیات بودجه کل کشور صحبت نمایم خیلی خوشحال هستم و از فرصتی که دست داده سعی میکنم گفتار خود را بمسائل کلی و اصولی که متضمن خیر و صلاح عموم و دور از هر گونه شائبه و اغراض شخصی باشد اختصاص دهیم، بدون تردید بررسی در بودجه و تصویب آن یکی از مهمترین وظائف مجلس شورای ملی است و نمایندگان محترم هرچه بیشتر در فصول و ارقام بودجه تقدیمی دولت دقت و موشکافی نمایند در نتیجه هم به تکلیف قانونی و مقامی خود پرداخته و هم بودجه ای را که تصویب میفرمایند ممکن است کمتر مواجه بانقص باشد بطور محقق انجام چنین وظیفه خطیری مستلزم وقت زیادی است و برای مطالعه ۱۳۴۲ صفحه اوراق بودجه سال ۲۵۳۷ و دقت و امعان نظر در فصول و برنامه های تدوینی و وجوه اختصاصی وقت بیشتری لازم بود تا نمایندگان ملت بهتر بتوانند وظایف ملی و میهنی خود را انجام دهند درست است که طبق اصل بیستم قانون اساسی بودجه هر یک از وزارت خانه ها باید در نیمه آخر هر سال از برای سال دیگر تمام شده و پانزده روز قبل از عید نوروز حاضر باشد و این حق دولت است که طبق اصل مذکور بودجه را تا پانزده روز قبل از عید به مجلس شورای ملی تقدیم نماید ولی دولت میتواند زودتر از این مدت هم بودجه را آماده و برای بررسی بیشتر و رسیدگی های لازم به مجلس شورای ملی ارائه دهد و طبق اصل هیجدهم قانون اساسی تسویه امور مالییه که از طرف دولت اقدام خواهد شد موکول بتصویب مجلس خواهد بود. و بر اساس اصل صد و دوم مسم قانون اساسی. دیوان محاسبات مأمور بمعاینه و تفکیک محاسبات اداره مالییه و تفریح حساب کلیه محاسبین خزانه است و مخصوصاً مواظب است که هیچیک از فقرات مخارج معینه در بودجه از میزان مقرر تجاوز ننموده و تغییر و تبدیل نپذیرد و هر وجهی در محل خود بمصرف برسد و همچنین معاینه و تفکیک محاسبه مختلفه کلیه ادارات دولتی را نموده اوراق سند خرج محاسبات را جمع آوری خواهد کرد و صورت کلیه محاسبات مملکتی را باید بانضمام ملاحظات

رابایکدیگر مقایسه کنیم می بینیم که اولاً درآمد پیش بینی شده برای سال ۲۵۳۷ مبلغ ۵۹۴ میلیارد ریال نسبت به درآمد سال ۲۵۳۵ اضافه نشان میدهد ثانیاً برخلاف ادعای دولت که میگوید باید بتدریج از اتکاء به درآمد نفت دوری جست مشاهده میشود که درآمد نفت ارسال ۲۵۳۵ بالغ بر ۱۴۰۹ میلیارد ریال بوده حال آنکه این درآمد برای سال ۲۵۳۷ بالغ بر ۲۵۴۲ میلیارد ریال پیش بینی شده که درآمد نفتی در سال ۲۵۳۷ نسبت به درآمد نفتی در سال ۲۵۳۵ یعنی دو سال قبل مبلغ ۱۴۳ میلیارد ریال فزونی نشان میدهد که این امر مابین سیاست بدون اتکاء به درآمد نفت میباشد و اگر قدری بیشتر وقت کنیم مفهوم سیاست بدون اتکاء به درآمد نفت اینست که بتدریج به میزان درآمدهای دیگر در بودجه مملکتی علاوه و در مقابل از درآمدهای نفتی کاهش یابد و سعی کنیم نه از منابع نفتی استفاده های ضروری بعمل آید نه ستانخانه مبلغ ۱۴۳ میلیارد ریال اضافه درآمد نفتی نمایانگر آنست که ما بی ایمان در استخراج مواد نفتی فعالیت مینمائیم و فکر نمیکنیم که روزی بر اثر این استخراج مداوم و روبه زیاده تر نفت به پایان خود نزدیک و آن وقت ما با مشکلات عدیده ای مواجه و ناگزیر میشویم که برای بخر نفت در آوردن کارخانه ها و رفع نیازمندیها به کشورهای صاحب نفت متوسل شویم

جناب آقای نخست وزیر در مقدمه بیانات خود در باره وضع اقتصادی کشور بودجه سال ۲۵۳۷ چنین فرموده اند بهنگام معرفی هیئت وزیران در نیمه دوم امرداد گذشته سیاستها و برنامه های کلی دولت در یک جمله خلاصه شده کار و کوشش بیشتر با تارانی بالاتر، همراه با صداقت و صراحت در اجرای اصول انقلاب شاه و ملت، این شعار بسیار مقدسی است و بطور محقق ملتی در مسیر ترقی و تعالی قرار خواهد گرفت و از برخورد اندیشه ها و تعاطی افکار و ارتکاز قوا بنحو بارز و مظلومی نتیجه بگیرد که از شعار کار و کوشش بیشتر با کارانی بالاتر همراه با صداقت و صراحت پیروی نماید امیدوارم که جناب آقای نخست وزیر در نیل باین مقصود مقدس و حصول نتیجه مطلوب موافق باشند (انشاء الله) و جناب آقای نخست وزیر ضمن توجیه بودجه اظهار داشتند، این بودجه در چارچوب سیاستهای مصوب دولت تدوین و ارائه شده است که به پیروی از آنجا ضمن ایجاد شرایطی مناسب برای تداوم رشد معقول و متعادل اقتصادی و اجتماعی، کوششهای خستگی ناپذیر در زمینه های مختلف باید در جهت توسعه و

تعادلها و از میان برداشتن تنگناها و کاستن ضایعات و پرهیز از اتلاف منابع ملی، هر بیشتر تلاش شود و جناب آقای امیر عباس هویدا بهنگام تقدیم بودجه سال ۲۵۳۶ در مورد هدفهای بودجه فرمودند: و اما از جهت کیفیت لازم به یادآوری است که این بودجه با توجه به این هدفها تنظیم شده است. ۱ - تداوم رشد و توسعه اقتصادی کشور و تاکید بر بخشهای تولیدی اعم از صنعت و کشاورزی و توسعه ظرفیتهای صادراتی، اینچنان در مقابل این قسمت از برنامه های بودجه دولت ایشان اظهار داشتیم. لازم میدانم که بطور اختصار به توجیه این مسئله بپردازم. اولاً باید دید که آیا ما در این زمینه قبلاً رشدی داشته ایم یا خیر اگر داشته ایم از چه تاریخی شروع و کمیت های تدریجی این رشد بر چه اساس و معیاری بوده است و کیفیت حاصله از این رشد و تداوم آن چگونه بوده و میباشد، ثانیاً توسعه اقتصادی کشور با کالاهای صادراتی و وارداتی ارتباط کامل دارد و باید دید و متوجه شد که آیا منظور از توسعه اقتصادی اینست که هم بر میزان کالاهای وارداتی افزوده شود و هم بر کالاهای صادراتی و اگر مقصود این باشد در این حال چنانچه مرتب کالاهای وارداتی بر کالاهای صادراتی افزونی داشته باشد و ارزش در مقابل کالاهای وارداتی از کشور خارج گردد پیدا است که با چه مشکلاتی از نظر مالی و اقتصادی مواجه خواهیم شد و اگر نظر بر این باشد که توجهی با افزایش و پیشرفت کالاهای صادراتی نگردد و مرتب بر کالاهای وارداتی افزوده شود آن وقت است که ما بصورت یک کشور مصرف کننده در خواهیم آمد و در این صورت اگر اقتصاد خود را پیشرفته و شکوفان اعلام کنیم کاملاً بی انصافی است و بماند اینست که خود را دلخوش و کور زده باشیم و اگر هدف این باشد که با تنظیم برنامه های عملی و قابل قبول با افزایش کالاهای تولیدی در داخل کشور و نقصان تدریجی کالاهای وارداتی خود را در چنان وضعی قرار دهیم که کالاهای صادراتی ما بر کالاهای وارداتی افزونی گیرد در این حال است که میتوان گفت اقتصاد پیشرفته ای خواهیم داشت و بر اثر فعالیت و کوشش مداوم توانسته ایم خود را از مصرف کننده کالاهای خارجی به تولید کننده کالاهای داخلی تبدیل سازیم. و جناب آقای امیر عباس هویدا نخست وزیر پیشین در مقابل این ایراد و نظریه اقتصادی در پاسخ اینجانب چنین فرمودند: میگویند چرا ما توسعه اقتصادی را پیش بینی نمی کنیم. امروز ما رشد داریم و میزان

واردات ما زیاد شده. امروز درآمدها بالا رفته و مردم مواد بیشتری را مصرف میکنند. از بنده نخواهید که بگویم یک ایرانی بیش از یک کیلو گوشت قرمز نخورد آقای روحانی مصرف هر نفر چقدر باید باشد وزیر کشاورزی جواب میدهد در حدود بیست و یک کیلو و جناب آقای امیر عباس هویدا نخست وزیر وقت میگویند من میگویم نه تنها ۲۱ کیلو گوشت قرمز هر ایرانی باید بخورد بلکه اگر بشود باید هفتاد کیلو مصرف بکند (قاسم زاده - ۷۰ کیلو گوشت قرمز؟!) بله من همیشه مستند صحبت میکنم (نوربخش - قضات حرفشان همیشه مستند است) و همه غذای خوب بخورند البته غذا هم باید توزیع عادلانه داشته باشد ملاحظه میفرمائید که ما ناچاریم یک مقدار غذائی وارد کنیم چون مردم غذا بیشتر مصرف می کنند از کفش و لباس بیشتر استفاده میکنند و ماشاء الله هر روز بر تعداد شیک پوشان افزوده میشود مانعی ندارد از این موضوع ناراحت نشویم مصرف خوب است و در حد اعتدال البته تذبذب نباید کرد. این بود پاسخ جناب آقای امیر عباس هویدا نخست وزیر وقت به ایراداتی که اینجانب نسبت به تداوم رشد اقتصادی اعلام شده از طرف دولت ایشان گرفتم. بنده به ایشان ابراهیم دارم و نمی خواهم ایرادی گرفته باشم امیدوارم به نظر سؤنی تعبیر نشود از همکاران ارجمند استعلام مینماید آیا چنین پاسخی در مقابل آن ایراد موجه میتواند عقلانی و مورد قبول باشد؟ آیا اینست مفهوم وجود رشد و توسعه اقتصادی و رشد اقتصادی یعنی افزونی کالاهای وارداتی بر کالاهای صادراتی یعنی برخوردی و اسراف و تبذیر در مصرف و ایشان معتقد بودند مصرف خوب است و در حد اعتدال البته نباید تبذیر کرد و توزیع باید عادلانه باشد من نفهمیدم که برای برقراری حد اعتدال و توزیع عادلانه در مصرف و جلوگیری از تبذیر چه برنامه ای میتوان تنظیم و اجرا نمود. با آزادی در مصرف آیا امکان دارد که توزیع عادلانه در مصرف مصداق داشته باشد؟ در یک حال میتوان از مصرف زیاد جلوگیری و توزیع عادلانه را عملی ساخت آنهم جیره بندی است که مخصوص زمان جنگ یا در مواقع سخت و حساس میباشد والا در زمان عادی پذیرش چنین تزیینات و برنامه های غیر عملی و دور از عقل و منطق است و باید آزاد بود و آزاد زیست و آزادانه مصرف نمود و کسی که درآمدش زیاد است بیشتر میتواند از کالاهای مصرفی استفاده کند و ضابطه و قاعده ای برای کنترل کالاهای مصرفی و ایجاد اعتدال و جلوگیری از اسراف و تبذیر وجود ندارد و کسی که درآمدش کم است

فوقاً از مصرف زیاد محروم خواهد بود در این حال بلحاظ اینکه ثروت و درآمد بطور عادلانه در بین مردم تقسیم نگردیده پیدا است که نظام اجتماعی و اقتصادی مانیستواند از حوائل افراط و تفریط بدور باشد همانطور که شاهنشاه آریامهر بارها فرموده اند در دنیا فاصله بین فقر و ثروت زیاد است مادام که چنین فاصله غیر منطقی از بین نرود محققاً بشر از یک زندگی مرله برخوردار نخواهد گردید و در یکی از نطق های خود بعضی رسانیدم درست است که درآمد سرانه ما ایرانیان زیاد شده است ولی باید قبول کرد که بلحاظ فعل و انفعالات غیر موجه ثروت و مکتد در یک جا و فقر و بدبختی هم در جای دیگر جمع شده است و معتقد است که باید مردم به خود آیند و به پیروی از سنوایات رهبر عالیقدر و به تبع رعایت اصل اشتراک مساعی در جهت پیش برد اهداف اجتماعی سعی نمایند که دست از فساد و تجاوز نسبت به حقوق یکدیگر بردارند و از فرصت ها برای ساختن زیربنای اقتصادی سالم و رفع تبعیض از برخورد اربهای مالی استفاده نمایند و جناب آقای دکتر جمشید آموزگار که در برنامه دولت کار خود را با کار و کوشش بیشتر با کارانی بالاتر همراه با صداقت و صراحت در اجرای اصول انقلاب شاه و ملت شروع کرده اند بهنگام بحث در بودجه سال ۲۵۳۷ در مورد تداوم رشد و توسعه اقتصادی چنین فرموده اند. علیرغم رشد محدود در بسیاری از کشورهای بزرگ، در کشور ما با وجود محدودیت های نیروی انسانی و تنگناهای زیر بنایی و کمبود پاره ای مصالح ساختمانی و نیز کاهش حجم صادرات نفت تولید ناخالص داخلی بدون نفت در حدود ۴ درصد به قیمت های ثابت افزایش یافت این نکته گفتنی است که افزایش سریع درآمد نفت در آغاز برنامه پنجم عمرانی که بابتکار اندیشه تابناک شاهنشاه خردمند ایران صورت گرفت آهنگ رشد اقتصادی ایران را به ابعاد بی سابقه در تاریخ کشورهای جهان بالا برد و در یک جهش انقلابی ایران را از دایره بسته عقب ماندگی خارج کرد و درآمد سرانه را طی ۵ سال به حدود چهار برابر افزایش داد با توجه با اظهارات جناب آقای نخست وزیر که بدان اشاره شد بدون تردید فعالیت های اقتصادی ما از دو حال خارج نیست فعالیت اقتصادی متکی بر درآمد نفت و فعالیت اقتصادی بدون اتکاء به درآمد نفت فعالیت های متکی بر درآمد نفت پیوسته در نوسان خواهد بود چه اینکه اگر یک زمان مشتری زیاد باشد نفت بیشتری از ما خریداری خواهند کرد پیدا است که در این حال با از دیدار درآمد نفت

پول یک دینار و سپس پنج دینار گردید گرچه واحد پول در حال حاضر همان یک ریال است که معادل صد دینار میباشد و اکنون واحد پول همان یک ریال میباشد و نسبت به یک ریال در سال ۱۳۰۸، $\frac{۱}{۱۱۱}$ و نسبت به یک ریال در سال ۱۳۱۰ معادل $\frac{۱}{۱۱}$ تنزل کرده است و همانطور که جناب آقای نخست وزیر معتقد هستند که شعار زندگی هر فردی باید باصراحت و صداقت همراه باشد باید اعتراف کنیم که پول ما چه از حیث ارزش واقعی و چه از لحاظ حجم و مقدار آن بیش از حد متورم گردیده و بر جریان

فعالیت‌های اقتصادی و خدمات اجتماعی اثر نامطلوبی باقی گذاشته است.

رئیس - آقای اخلاق پور چون وقت این جلسه تمام شده بقیه مطالبتان را در جلسه دیگر بفرمائید، با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می‌کنیم جلسه بعد ساعت ۳ بعد از ظهر و دستور دنباله بحث در کلیات لایحه بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور است.

(جلسه ساعت یک بعد از ظهر پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی